

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

Liber Septimus. De Regularibus, & Monialibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

IO. CAROLI ANTONELLI

SAC. THEOL. AC I. V. D. VELIFERNI.

LIBER SEPTIMVS

DE REGVLARIBVS, ET MONIALIBVS.

SVMMARIVM.

- 1 **M**onasteria Regularium erigi non possunt sine licentia Episcopi, in cuius diocesi erigenda sunt.
- 2 Et an possint readificari sine huiusmodi licentia.
- 3 An ante erectionem requiratur consensus Priorum aliorum monasteriorum.
- 4 Quando ad id requiratur consensus Incolarum.
- 5 Quid si edificentur hospitia.
- 6 An licentia Episcopi requiratur, si Regulares de loco non sano, seu incommodo ad saniores, vel ad-

- 7 modiores monasterium transferant.
- 7 Monasteria nouiter erigenda, in quibus 12. Religiosi sustentari, ac inhabitare non poterint, Iurisdictioni ordinarij subdiciuntur: declaratur num. 8.
- 9 An ad id requiratur consensus Parochi, in cuius Parochia monasterium est erigendum.
- 10 Constructio fieri non debet infra spatium 140. cannarum inter unum, & alterum monasterium.
- 11 An hoc locum habeat in magnis & populatis orbibus.
- 12 Que requirantur ad monasteria monialium erigenda.

CAP.

CAP. I.

De Monasterijs Regularium no-
uiter erigendis.

Vamuis per tex. in c. 1. de excess. Pralat. vetitum fuerit mendicantibus, ne acquirere possent noua loca ad habitandum absque sedis Apostolicę facultate, hodie tamen sufficit solius Diocęsani Episcopi licentia ex dispositione Conc. Tridentini sess. 25. de Regul. cap. 3. ibi, nec de cetero similia loca erigantur sine Episcopi, in cuius Diocęsi erigenda sunt, licentia prius obtenta, et aduertit etiam Sorb. in ver. edificare ver. circa §. 20. Lezan. in sum. qq. reg. tom. 3. ver. Episcopus quoad Regulares num. 3.

2 Ex quo infert Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 339. quod ecclesia, seu monasterium reedificari non potest sine licentia Episcopi, si funditus destructum sit.

Notandum est autem, quod ad id non solum vocari, & consensu prestare debent Priores, seu Procuratores aliorum monasteriorum in illis locis, vbi erigenda sunt monasteria, sed etiam in alijs per quatuor milia passuum circumvicinis, nisi alias ipsi Episcopo constiterit, Religiosos monasterij erigendi absque detrimento Religiosorum aliorum monasteriorum iam erectorum commodę, & congruę manuteneri posse; quod si in illis nulli alij Regulares reperiantur, prædicta erectio cū

consensu iacolarum, & habitatorum eiusdem loci facienda est ex constitutione Clementis VIII. incip. Quoniam ad institutam, apud Piafec. in Prax. Episcop. par. 2. c. 3. num. 47. & ex constitutione Urbani VIII. incip. Romanus Pontifex, apud Lezan. in sum. qq. reg. to. 3. ver. Episcopus quoad Regulares n. 4. & ex decreto Sac. Congregationis edito sub die 17. Augusti 1622. apud Barbof. post. 3. par. tractat. de offic. & pot. Episc. fol. 65.

5 Obseruant tamen Doctores, quod dicta constitutio Clementis VIII non comprehendit hospitia ita decisum refert Ricc. in collect. decis. 2269. par. 6. Vulp. in Prax. iudic. cap. 42. num. 21.

6 Obseruant 2. quod licentia Episcopi non requiritur, quando Regulares conuentum de loco non sano, seu incommodo ad sanio-rem, vel commodiorem transferunt: id enim possunt facere Regulares ex priuilegio Sixti IV. minoribus concessio, vt dicunt DD. apud Dian. par. 3. tr. 2. ref. 136. vbi etiam addit, huiusmodi priuilegio nõ fuisse derogatum per Concilium Tridentinum, quia loquitur tantum de noua erectione & ædificatione domorum, non autem de mutatione.

7 Item ex dicto decreto Sac. Congreg. prohibetur, ne monasteria de nouo erigantur, nisi in eo salte duodecim fratres, aut Monachi, seu Religiosi inhabitare, atq. ex consuetis elemosinis sustentari valeant: alioquin monasteria huiusmodi posthac erigenda, in quibus 12. religiosi, vt supra, sub-

sten-

- mentari, atque inhabitare non poterint, & actu non habitauerint, ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimode Jurisdictioni subiecta esse intelligantur *iuxta aliud decretum Sac. Cong. Concilij sub Urbano VIII. quod refert Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 2. all. 26. n. 7. vers. verumquid.*
- 8 Eadem tamen Sac. Congregatio declaravit, hoc decretum eas tantum Religiones comprehendere, quæ non consueverunt onera missarum recipere, ut sunt Capucinæ, & Religiosi Societatis Iesu, *ut refert Barbof. loco cit. par. 3. all. 98. num. 8.*
- 9 Præterea requiritur consensus Parochi, in cuius Parochia monasterium est erigendum *secundum Ricc. in Prax. fore. eccl. par. 4. ref. 298. per text. in cap. quicumque 16. q. 1. verum ibi textus non exposcit consensum Parochi, sed Episcopi: & ideo sufficit, si erectio monasterij fiat sine præiudicio ecclesiæ parochialis, ut colligitur ex d. cap. quicumque, & cap. eccl. ead. q. 1. audiri tamen debet Parochus iuxta citatam constitutionem Clementis VIII. cum in hoc habeat interesse ratione iurium parochialium, ut notat etiam Guid. Fap. dec. 360. num. 1. Barbof. d. par. 2. all. 26. num. 6.*
- 10 His adde, quod huiusmodi constructio fieri non debet infra spatium 140. cannarum intervallum, & alterum monasterium *iuxta constit. Clem. IV. & Sixti IV. apud Sorb. in ver. aedificare §. 16. & 19. exceptis monasterijs fratrum Minorum de observantia, à quibus*
- tercentum cannarum spatio distare debet domus, seu monasterium à Regularibus alterius ordinis mendicantis erigendum *ex constitutione 2. Iulij II. quam refert Barbof. d. all. 26. num. 6. ubi subdit, huiusmodi constitutiones non esse vsu receptas in magnis & populatis Urbibus, in quibus vicinissime nova monasteria ædificantur, ut notat etiam Sorb. loco cit. vers. quoad dispositionem: in his enim cessat ratio dictæ prohibitionis, quæ fuit, nè vnus Conuentus alteri impedimentum, seu detrimentum afferret.*
- 12 In erigendis verò monasterijs monialium non solum requiritur consensus ordinarij, sed etiam speciale indultum sedis Apostolicæ, nec erigi possunt, nisi in locis munitis, & ubi adest copia confessorum, vel facultas cõducendi confessorum aliunde, dammodo illis annuus redditus saltem scutorum 300. pro duodecim sustentandis assignetur; non tamen erigi debent in ijs locis, in quibus monasteria prius erecta laborant inopia, *ut resoluit Sac. Congreg. apud Lezan. in Sum. qq. neg. tom. 1. cap. 25. num. 43. Barbof. d. par. 2. all. 26. num. 7.* Nec possunt moniales in monasteria nouiter erecta introduci, seu transferri, nisi eadem monasteria auctoritate Apostolica extructa fuisse prius constituerit, ipsaque penia visitatione earundem monialium capacia, eisque accommodata, atque ita absolata reperta fuerint, ut Cementarijs, alijsque fabris nulla ædificationis causa in ipsa postea in-

grediendi necessitas relinquatur
ex decreto Sas. Congreg. apud Len-
zan. in Sum. to. 3. ver. clausura nu-
mer. 13.

SVMMARIUM.

- 1 Regulares, qui sibi Conseruatores elegerunt, coram ipsis Conseruatoribus conueniri debent, sed alios conuenire non possunt.
- 2 Quam penam incurrat Conseruator excedens limites sua facultatis.
Item qualiter puniatur pars, quæ hoc fieri procurauerit, ibidem.
- 3 An Conseruatores possint eosdem Regulares defendere à manifestis iniurijs.
- 4 Et an possint procedere contra debitores ex causa ciuili.
- 5 De qualitate notorij prius constare debet, quam cognoscant de manifestis iniurijs.
- 6 An Conseruatores possint cognoscere causas in prima instantia.
- 7 Quando regulares coram ordinario conueniri possint, & numero 13.
- 8 Declaratur textus in cap. fin. de offic. deleg. in 6.
- 9 An possit ordinarius punire delegatos, qui sue Iurisdictionis limites excedunt.
- 10 Qui nam possint eligi in Conseruatores.
- 11 An ij, qui eliguntur in Conseruatores, teneantur munus acceptare.
- 12 An possit ordinarius alium in locum Iudicis Synodalis absentis, vel defuncti substituere.
- 13 Regulares, qui in termino à Gre-

gor. XV. prefixo Conseruatores non elegerunt, possunt illos ad hoc eligere.

14 An possit Conseruator vires suas alijs committere.

15 An munus Conseruatorum cesset per mortem Pape.

C A P. II.

De Regularium Conseruatoribus.

Regulares, qui sibi conseruatores elegerunt, in ciuilibus causis coram ipsis Conseruatoribus conueniri quidem, aut trahi debent, sed alios conuenire, aut trahere non possunt, ita, vt memorati conseruatores in causis, in quibus regulares actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed tantum in ijs, in quibus rei extiterint ex constit. Greg. XV. incip. Sanctissimi, quam refert Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 106. nu. 55. Si verò suos limites scienter ex-
cesserint, per annum ob officio Conseruatoris huiusmodi suspensi sunt, & pars, quæ hoc fieri procurauerit, sententiam excommunicationis incurrit cap. fin. de offic. deleg. in 6. & constat etiam ex dicta constit. Greg. XV. §. ad hoc.

3 Obserua tamen 1. quod huiusmodi Conseruatores possunt etiã à notorij, & manifestis iniurijs, & violentijs defendere Regulares, dum à suis deijciuntur possessionibus, & proprijs bonis vti, ac frui de facto impediuntur; etiã si in hac parte actores sint, dum-

mo

modò obseruent formã prescrip-
tam in cap. 1. & fin. de offic. deleg.
in 6. vt censuit Sac. Congreg. Cons.
teste Barbof: vbi supra nu. 56. Le-
zan in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 10.
numero 47.

4 Ex quo nonnulli Doctores in-
ferunt, Conseruatores Religio-
forum posse procedere contra
debitores ex causa ciuili etiam
laicos, quia iniuria non tantum
sumitur pro contumelia, vel con-
uicio, sed pro omni, quod fit cõ-
tra ius, & monasterio damnum
infern, ita Guid. Pap. dec. 18. n. 3.
& alij apud Dian. par. 3. tr. 1. resol.
20. sed cõtrarium videtur verius
per textum in d. cap. 1. & cap. fin.
de offic. deleg. in 6. ibi, nec ad alia,
qua iudicalem indaginem exigunt,
suam possint extendere facultatem,
ita glos. fin. in d. cap. 1. Lezan: in
sum. tom. 2. cap. 10. num. 63.

5 Notandum tamen est, quod an
tequam de huiusmodi manifestis
iniurijs cognoscant, constare
prius debet de qualitate notorij:
quia vbicunq; iurisdictio com-
petit alicui respectu certæ quali-
tatis, debet ante omnia eidem,
de illa qualitate constare Bart: cõ-
muniter receptus in l. multum in-
terest num. 2. & 5. ff. de Cond: &
demon.

6 Addit Nau. cons. 3. num. 2. de off.
Iud: deleg: quod Concilium Tri-
dentinum sess. 24. de ref. cap. 20. dũ
præcipit, causas omnes in prima
instantia coram ordinarijs loco-
rum dumtaxat esse agitandas, nõ
excludit Conseruatores, quia in
supradictis causis reputantur or-
dinarij, & ita etiam censuit Sac.

Congr. teste Barbof. de offic. & par.
Episo. par. 3. all. 106. num. 63.

7 Obserua 2. quod in ciuilibus
causis mercedam, & miserabiliũ
personarum Clerici seculares,
aut Regulares extra monasteriũ
degentes, quomodolibet exemp-
ti, etiam si certum Iudicem à se-
de Apokolica deputatum in par-
tibus habeant: in alijs verò, si ip-
sum Iudicem non habuerint, co-
ram locorum ordinarijs, tamquã
in hoc ab ipsa sede delegatis, cõ-
ueniri, & iure medio ad soluendũ
debitum cogi, & compelli possunt
priuilegijs, exemptionibus, Con-
seruatorum deputationibus, &
eorum inhibitionibus aduersus
præmissa non obstantibus ex Cõc.
Triden. sess. 7. de ref. cap. 14.

8 Obserua 3. quod prædicta ex-
cõmunicatio, de qua in d. c. fin. de
offic. deleg. in 6. nõ incurritur ab eo
qui non est pars in iudicio, reus
scilicet, vel actor, neque ex sola
procuracione, nisi effectus sequa-
tur Nau. in man. cap. 27. num. 125.
Bonacin: de censur. in part: disp. 2.
q. 2. pun. 35. nu. 3. & alij apud Bar-
bof. d. par. 3. all. 106. nu. 49. Lezan.
in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 10. nu. 71.

9 Sed quæres 1. an ordinarius
possit in Conseruatores animad-
uertere, si fortè vltra causas sibi
permissas cognoscant? Resp. ne-
gatiuè, quia quoad hoc prouisum
fuit per Conc. Tridentinum sess.
14. de ref. cap. 5. & per dictã con-
stitutionem Greg. XV. vbi cauetur,
vt si qua inter Iudices Conserua-
tores, & locorum ordinarios cõ-
trouersia super competentia iu-
risdictionis orta fuerit, nequa
Gggg quam

quã in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

Alios tamen Delegatos etiam Principis, si limites excedant iurisdictionis, potest, ac tenetur ordinarius punire. *secundum Card. in Clem. 1. num. 16. de offic. ordin. Abb. in cap. significavit num. 3. eod. tit. & alios apud Barbof. d. par. 3. all. 106. num. 27.*

10 Quæres 2. qui nam possint eligi in Conseruatores? Resp: eos esse eligendos, qui habent qualitates requisitas, & descriptas in *statutum de Rescript. in 6.* ita ut vel dignitate ecclesiastica præditi, vel personatum obtinentes, vel ecclesiarum Cathedralium Canonici existant, qui que in Concilijs provincialibus, aut diocesanis iudices electi, seu designati sint iuxta formam Concilij Tridentini *sess. 25. de ref. cap. 10. ut constat ex constit. Clemen. VIII. & Greg. XV. apud Barbof. d. all. 106. num. 54. & 55.*

11 Tenentur autem tales conseruatores à Regularibus electi acceptare huiusmodi munus, alias rei sunt peccati mortalis, nisi aliqua graui causa exeuserint *secundum Rodriq. tom. 1. qq. reg. q. 65. ar. 4. Peirin. to. 1. Priuil. minim. in constit. 4. Iulij. 11. num. 30. quos refert, & sequitur Lezan. in sum. to. 2. c. 30. num. 18.*

12 Addit idem Lezan. *loco cit. nu. 56. ex decreto Sac. Congr. quod si quis ex iudicibus Synodalibus longo tempore absit, potest ordinarius cum consilio Capituli alium*

in eius locum substituere; quemadmodum potest ordinarius alium substituere in locum Iudicis synodalis defuncti usque ad futuram synodum *iuxta Tridentinum loco citato cap. 10.*

13 Quæres 3. An Regulares, qui in termino eis à Greg. XV. præfixo Conseruatores non elegerunt possint adhuc illos eligere? Resp. affirmatiue: interim tamen coram ordinario conueniri debent *ex eodem Conc. sess. 7. de ref. cap. 14. & ex constit. Greg. XV. ibi, alioquin eo termino elapso, quamdiu conseruatores secundum formam præsentis constitutionis non elegerint, coram eisdem ordinarijs conueniatur, & ita etiam declarauit Sac. Congreg. teste Lezan. in sum. to. 2. d. cap. 10. num. 58.*

14 Quæres 4. an possit conseruator vices suas alteri committere? Resp. negatiue *ex d. tex. in cap. fin. de offic. Iud. deleg. in 6. ibi, vices quoque suas citationibus, & sententiarum denunciationibus dumtaxat exceptis, quas per alios valeant exercere, nulli committere possint, nisi hoc eis competierit ex beneficio litterarum: sed nec tunc nisi intra Ciuitates, seu Dioceses, in quibus deputati fuerint, & personis, quæ superius sunt expressæ hoc est vel Episcopis, aut eorum superioribus, aut Abbatibus, seu Dignitatibus, vel personatum in Cathedralibus, vel collegiatis ecclesijs obtinentibus.*

15 An verò conseruator habens huiusmodi priuilegium, seu facultatem delegandi possit committere vices suas canonico ecclesie

Ca.

Cathedralis? Resp. affirmatiue, cum talis canonicus possit eligi conseruator, vt ex predictis constitutionibus obseruat, etiam Barbosa loco cit. num. 11: Lezan. in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 10. nu. 52. & 53.

- 15 Quæres 5. an officium, seu munus Conseruatorum, quia Regularibus eliguntur, cesserit per mortem Papæ? Resp. negatiue: quia eliguntur virtute priuilegij, seu concessione, & gratia facta eisdem Religionibus Nau. cap. 27. n. 253. Rodriq. tom. 1. qq. reg. q. 65. art. 6. Mirand. in man. tom. 2. q. 47. art. 6. quos refert, & sequitur Lezan. in sum. qq. reg. tom. 2. cap. 10. nu. 20. vbi etiam dicit, dispositionem cap. fin. de offic. deleg. in 6. in quo habetur, officium quorumcunque Conseruatorum quoad non capta negotia per obitum concedentis, expirare, solum procedere in conseruatore concessio priuatis personis, non autem ordini, vel Religioni.

S V M M A R I V M.

- 1 In quolibet monasterio tam virorum, quam mulierum is tantum numerus constituendus est, qui vel ex redditibus, vel ex consuetis elemosinis sustentari commodè potest.
- 2 Determinare numerum monialium ad Episcopum spectat etiã in Monasterijs exemptis.
- 3 Quando ultra numerum presixum alia moniales recipi possint.
- 4 An possint ultra duas sorores in eodem monasterio habitum regu-
larem suscipere.

C A P. I H.

De Numero monialium in quouis monasterio præfigendo.

IN Monasterijs, & domibus tam virorum, quam mulierum bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus is tantum numerus constituendus est, ac in posterum conseruandus, qui vel ex redditibus proprijs monasteriorum, vel ex consuetis elemosinis commodè possit sustentari ex decreto Concilij Tridentini sess. 25. de Regul. cap. 3.

Determinare verò numerum monialium ad Episcopum spectat etiam in monasterijs, quæ regularibus subdita sunt, cum interuentu tamen superioris regularis ex constitutione Greg. XIII. incip. Deo sacris, quam refert Quarant. in ver. monasteria monialium, & c. fuit etiam Sac. Cong. teste Lezan. in sum. qq. reg. tom. 4. ver. moniales num. 5.

3 Obseruant tamen DD. quod etiam vbi expletus est numerus monialium, quæ ali possunt ex annuis redditibus monasterij, possunt alia sufficienter dotata cuni sua dote supra illum numerum admitti, vt d. Nau. de Redit. eccles. q. 1. moni. 62. num. 2. vbi aduertit, Concilium loco cit. tantum prohibere, nè recipiantur indotata: & cum expensis monasterij, & ita etiam tenent alij DD. quos refert

Gggg 2 fert

fert, & seq. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. alleg. 98. num. 9. non possunt tamen huiusmodi supra-numeraria admitti sine Sac. Congregat. licentia ex decreto eiusdem Sac. Congregationis, quod refert Lezan. in Sum. qq. reg. to. 1. cap. 25. num. 6. & tunc quæ ultra statutum numerum recipiuntur, duplicem eleemosinam afferre debent, hoc est duplicatam summam eius, quæ in receptione cuiusque monialis intra numerum in quolibet monasterio constitutum erogari pro tempore consueverit: ita tamen ut ubi summa, quæ confertur, minor est scutis ducentis, ibi saltem ratione duplicatæ eleemosinæ soluenda sint scuta quadringenta, ut decrevit Sac. Congr. teste Vulp. in Prax. iudic. cap. 4. num. 13. Lezan. in sum. to. 1. cap. 25. nu. 6. Quarant. in ven. monasteria monialium.

Quæ verò supra numerum præfixum recipiuntur, in locum monialium decedentium intra numerum nequaquam subrogantur, neque impedimento sunt, quin aliæ in locum earundem ex numero demortuarum recipi eo modo valeant, quo in singulis monasterijs moniales intra numerum possunt admitti; quinimodò sic supra numerum receptæ supranumeraria semper quoad hoc remanent, etiam si in cæteris ab alijs nihil differant, ut censuit Sac. Congreg. apud Quarant. & Lezan. locis cit. Barbof. d. p. 3. all. 98. nu. 4.

4 Adde, quod non possunt ultra duas sorores in eodem monasterio habitum regularem suscipere, & professionem emittere abs-

que Sac. Congregationis licentia: & si hac licentia obtenta tertiam soror ad habitum admittatur, voce actiua, & passiva tamdiu carere debet, quousque altera ex eisdem duabus sororibus vitam scilicet morte commutauerit; dotemque duplicatam tenetur soluere, quatenus intra, triplicatam verò, si supra numerum existat, talique casu adimpleri debent conditiones in licentijs pro monialibus supranumerarijs concedi solitis; ubi verò laudabilis consuetudo inoleuit, vel Pontificia constitutione cautum est, ne duæ sorores in eodem monasterio habitum suscipiant, ita observari debet, ut rescripsit Sac. Congr. ad Archiepiscopum Bracharen. sub die 26. Augusti 1616 teste Lezan. in sum. qq. reg. to. 4. ven. moniales num. 6.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

1 Potest Episcopus interesse electioni quarumcumque Abbatissarum etiam exemptarum.

2 Quando Prelati Regulares tenentur Episcopo significare diem electionis Abbatissæ.

3 Abbatissa per vota secreta est eligenda, quæ aetatem præscriptam in Conc. Tridentino habeat.

4 Non potest eligi ad vitam, sed per triennium.

An post elapsum triennium possit iterum eligi, ibidem.

5 In huiusmodi electione ex tripartito numero monialium duæ partes concurrere debent.

6 An per Concilium Tridentinum sublata fuerit forma cap. quia pro-

- propter de elect.
- 7 Quid si Moniales in electione discordes fuerint.
- 8 An monialis vidua, vel alias corrupta possit eligi in Abbatissam:
- 9 Et an monialis illegitima ad huiusmodi munus assumi possit.
- 10 An Praelati dictarum monialium possint in praedicta illegitimitate dispensare.

CAP. IV.

De electione Abbatissae.

- P**otesť Episcopus vna cū Superioribus regularibus electioni quarumcumque Abbatissarum per se, siue per alium interesse ex Constitutione Greg. XV. *incip. Inscrutabili*; & ideo tenentur Regulares Episcopo significare diem electionis Abbatissae, eūque ad praefinitum tempus expectare, si antea ipse expressē declarauerit, se vti velle facultate sibi hac in parte attributa ita, vt post dictam declarationē liceat Episcopo censuris, & alijs pœnis punire Regulares, qui ante tempus significatum, aut die electionis eidem non praenunciata ad Abbatissae electionem processerint, ita declarauit Sac. Congreg. in resp. ad dub. 25. super ead. constitutione refert Barbof. post 3. par. Tract. de offic. & pot. Episc. fol. 55. & seq. Lezan in Sum. qq. reg. to. 1. cap. 25. nu. 46. Vulp. in Prax. Iudic. cap. 42. num. 28.
- 3 Eligi autem debet Abbatissa

per vota secreta iuxta Tridentinum sess. 25. de Regul. cap. 6. quae habeat aetatem praescriptam in eodem Concilio loco cit. cap. 7. vt notant etiam Doctores apud Barbof. d. par. 3. all. 100. num. 17: vbi etiam dicit, quod electio aliter facta nullius esset roboris.

Nec potest eligi ad vitam, sed per triennium: & postea a regimine, & administratione monasterij debet abstinere per triennium a die finitae administrationis: quo elapso seruata forma, eiusdem Concilij iterum, ac pluries eligi potest per Constitutionē Greg. XIII. *incip. Expositio debiti*, quam refert Vulp. in Prax. Iudic. cap. 4. num. 14. Lezan. in Sum. qq. reg. tom. 1. cap. 26. num. 4. Quarant. in ver. Abbatissa.

In huiusmodi verò electione ex tripartito numero monialium duae partes concurrere debent, nisi alia adesset loci consuetudo ex decreto Sac. Congreg. apud Piafec. in Prax. Episc. par. 2. cap. 3. nu. 57. vers. in monasterijs.

6 An verò per Concilium Tridentinum sublata fuerit forma c. qui propter de elect. non fuisse sublata, sed adhuc in suo robore permanere dicit Barbof. d. par. 3. all. 100. num. 17. vbi citat Fr. Emman. in Sum. p. 1. cap. 102. num. 2. Zerol. in Prax. Episc. par. 1. ver. Abbatissa §. 6. Azor. in Stat. mon. par. 1. lib. 13. cap. 10. quaest. 2. Sigism. à Bonon. de elect. dub. 27. nu. 10. & 11.

7 Si verò Moniales in electione huiusmodi fuerint discordes, potest Episcopus nominare vnam, quam magis idoneam iudicauerit

- rit, ut censuit Sac. Cong. teste Pia-
sec. loco cit.
- 8 Quæres, an monialis vidua possit eligi in Abbatissam? negativè respondet Ricc. in Collect. decis. 2415. par. 6. Lezan. in Sum. qq. reg. tom. 1. cap. 26. numer. 5. & 7. & alij. Unde ad hoc requiri dispensationem Papæ censuit Sac. Cong. apud Dian. par. 3. tr. 2. ref. 99.
- Addunt alij apud Barbof. d. all. 100. num. 14. ab hoc munere excludi eas omnes, quæ virgines non sunt; & ideò si monialis corrupta occulta eligatur, tenetur se excusare prout melius potuerit, nè suum defectum prodat, ut d. Lezan. loco cit.
- 9 An verò monialis illegitima absque dispensatione Papæ possit in Abbatissam eligi? negat Nau. in man. cap. 27. num. 201. & alij plures apud Barbof. ubi supra nu. 13. sed contrarium tenet Lezan. in Summ. tom. 1. cap. 26. nu. 6. & hanc sententiam videtur approbasse Sacra Congregatio, quæ censuit moniales ex illegitimo thoro natas sub constitutione Sixti V. contra Regulares illegitimos non comprehendendi, quominus ad officium, vel dignitatem Abbatissæ, seu Priorissæ eligi possint, ut refert Dian. 10 par. 3. tr. 2. ref. 101. vbi etiam notat quod stando in prima sententia, possunt Prælati dictarum monialium in prædicta illegimitate dispensare.
- habet in moniales etiam exemptas.
- 2 Episcopus punit Regulares, & alios exemptos, qui circa clausuram delinquant.
- 3 Episcopus quoad observantiam clausuræ visitare potest moniales etiam exemptas.
- 4 Item potest suo edicto imponere pœnam excommunicationis latæ sententiæ contra apertentes ostium clausuræ extra casus indigentie, vel colloquentes cum monialibus.
- 5 An hæc excommunicatio liget Regulares.
- 6 In edicto Episcoporum prohibitum accessum ad monasteria monialium non comprehenduntur femine.
- 7 Patres, & filij monialium possunt eas alloqui sine licentiâ.
- 8 Licentiâ colloquendi cum moniali concessa religioso extenditur etiam ad eius socium.
- 9 Excommunicatio lata contra alloquentem moniales, non comprehendit alloquentem Novitias.
- Novitiæ in odiosis non veniunt appellatione monialium, secus in favorabilibus, ibidem.
- 10 Ad quem spectet dare licentiâ ingrediendi monasteria monialium, vel cum eis colloquendi.
- 11 Quando Regulares colloqui possint cum monialibus.
- 12 An nomine Vigiliæ veniât quatuor tempora.

S V M M A R I V M

- 1 Episcopus in ijs, quæ ad clausuram spectant, Jurisdictionem

C A P. V.

De conseruanda monialium
clausura.

- N** ijs, quæ ad clausuram spectant, Episcopus in moniales etiam priuilegio, vel indulto Papa exemptas, huc Regularium eura subiectas iurisdictionem habet ex Conc. Tridentino sess. 25. de Regul. cap. 5. & ex constitut. Pij V. incip. Circa pastoralis officij & Gregor. XIII. incip. Deo sacris, relat. per Quarant. in ver. monasteria monialium: ita vt punire etiam possit Regulares, & alios exemptos, qui circa clausuram delinquant: ex constit. Greg. XV. incip. Inseruabili, cuius dispositionem non tantum procedere in delictis notorijs, & scandalosis iuxta Conc. Tridentinum sess. 25. de Regul. c. 14. sed etiam in omnibus indistincte dicit Lotter. de Re Benef. lib. 1. q. 24. n. 66. & 67. quæ refert, & sequitur Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 105. n. 20. quia in legibus indefinita oratio æquipollet vniuersali iux. glo. in clem. 1. ver. quauis de Præb. Bart. in l. omnes populinum. 57. de Iust. & iur.
- 3 Ex quo infertur 1. posse Episcopum visitare quoad obseruantiam clausuræ moniales etiam exemptas toties, quoties ei videbitur expedire, vt censuit Sac. Congreg. teste Ricc. in Prax. for. eccl. par. 1. ref. 649. & par. 4. resolut. 1900. & notant etiam DD. apud

Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 102. num. 5. & seq. Lezan. in sum. qq. reg. to. 3. in ver. Episcopus quoad Regulares nu. 13. vbi dicit, id faciendum esse cum superioribus earumdem monialium per d. constit. Pij V.

- 4 Infertur 2. posse Episcopum ad clausuram custodiendam pœnam excommunicationis latæ sententiæ suo edicto imponere contra aperiētes ostium clausuræ extra casus indigentia, nec nō cōtra accedentes ad monasteria monialium etiam exemptarum, vel Regularibus subiectarū, seu cum illis colloquentes c. monasteria de vit. & bon. Cler. & tradunt DD. quos refert & sequitur Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 102. num. 74. & seq. ita vt hæc excommunicatio liget etiam Regulares, ac moniales exemptas, si de illis in edicto mentio fiat, vt censuit Sac. Cong. teste Lezan. in sum. qq. reg. to. 3. ver. Episcopus quoad Regulares nu. 13. Bonacin. de clausur. q. 3. pun. 4. in fin. & in tali casu Regulares sic excommunicati non possunt absolui à suis superioribus, sed ab Episcopo, si hanc absolutionem sibi reseruauit Lezan. in sum. to. 1. cap. 25. num. 35. & tom. 3. in ver. Episcopus quoad Regulares nu. 13. vbi refert, ita Sac. Congregatione declarasse.

Limita. si tales Regulares habeant ex priuilegio, quod non possint ab Episcopo excommunicari, vt d. Marcell. Vulp. in Prax. iudic. cap. 4. num. 8. & similiter censuit Sac. Congr. teste Barbof. vbi supra num. 75. Dian. par. 3. tr. 2. ref.

103. ubi etiam subdit, quod serè omnes Religiones huiusmodi privilegium habent, *Lezan. in sum. tom. 4. ver. moniales nu. 26.* ubi dicit, quod tunc à suis superioribus alia pœna sunt plectendi.

Obserua tamen, quod huic privilegio quoad hoc derogatum fuit per d. constitutionem Gregor. XV. incip: *Inscrutabili, ibi, ad hæc tam Regulares, quam sæculares huiusmodi nullis privilegijs, aut exemptionibus tueri se possint, quominus si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel circa honorum 6 administrationem monasteriorum monialium etiam Regularibus subiectarum, ab Episcopo loci similiter tanquam ad hoc sedis Apostolica delegato quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant, & infra, ita ut Episcopi in superscriptis casibus, & in prænomi- natas personas in præmissis omnibus, & singulis, aut circa ea quoquo modo delinquentes, quoties & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, per censuras ecclesiasticas, aliasque pœnas uti eiusdem sedis delegati procedere, omnemque iurisdictionem exercere liberè, & licitè valeant, ut aduertit etiam Bonacin. de clausur. q. 3. pun. 4. nu. 8. qui quid dicat Dian. par. 3. tr. 2. ref. 48. vers. nota octavo Lezan. in sum. tom. 4. ver. moniales numero 26.*

Vnde Sae. Congr. approbante Urbano VIII. simpliciter, & indistinctè declaravit, Regulares absque legitima licentia accedentes ad monasteria monialiù, ibiq.

in loco colloquijs destinato cum moniali colloquentes immediate ab Episcopo tamquam sedis Apostolicæ delegato coerceri, & puniri posse; item censuit, moniales Regularibus subiectas colloquentes cum Regularibus etiã eiusdem ordinis licentiam legitimam non habentibus incurrere pœnas, & censuras in Concilijs provincialibus, vel edictis Episcopalibus comminatas, ut refert Bonacin. loco cit. *Lezan. ubi supra num. 26. Barbof. post. 3. par. d. Tr. pag. 58.*

Obserua 2. quod in edicto Episcoporum prohibentium accessum ad monasteria monialium ex generali consuetudine non comprehenduntur scemina, *ut d. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 553.*

Obserua 3. quod Patres, & filij monialium possunt eas alloqui sine licentia, exceptis diebus prohibitis, ut declaravit Sac. Congr. apud *Lezan. in sum. d. tom. 4. ver. moniales nu. 23.* ubi ex hoc inferit, posse etiam Religiosum absque ordinarij licentia colloqui cum moniali eius filia, vel matre.

Obserua 4. quod licentia colloquendi cum moniali concessa Religioso extendi etiam videtur ad socium ipsius: quia de connexis idem est iudicium *Riccus in Prax. par. 1. ref. 642. & alij:* quem admodum licentia visitandi sacrosanctum Christi Domini Sepulchrum alicui à Papa concessa extenditur ad socium à superiore assignandum, ut dicunt DD. apud *Lezan. in sum. tom. 4. ver. moniales numero 23.*

Item

Item in casibus, in quibus Confessarius eget socio, dum ex aliqua causa necessaria ingreditur septa monasterij, non est necessaria licentia pro eo expressa: quia comprehenditur in privilegio confessarij propter connexionem actionis *Dian. par. 3. tr. 2. ref. 31. Lezan. in sum. tom. 1. cap. 25. nu. 40. & tom. 3. ver. clausura num. 27.* ubi etiam dicit, quod socius huiusmodi debet esse vitæ exemplaris & ætatis supra 50. annos, si commode talis ætatis reperiri possit.

9 Observa 5. quod excommunicatio lata contra alloquentem moniales non comprehendit alloquentem Novitias: quia Novitiæ in odiosis non veniunt appellatione monialium, ut *d. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 260.* Unde nec astringuntur censuris, & præceptis Regulæ, neque includuntur in casibus referuatis à superioribus Religionum *Sylu. in ver. Religio 5. nu. 6. Sorb. in ver. novitius 5. fin. vers. an autem, & alij communiter.*

In fauorabilibus verò habentur tamquam professæ, & gaudent privilegijs monialium, quia sunt de familia monasterij, & pars cõmunitatis eiusdem Religionis, ut *d. idem Ricc. in Prax. d. par. 4. resol. 241. & alij apud Dian. par. 3. tr. 2. resolutione 73.*

10 Sed quæres, ad quem spectet dare licentiam ingrediendi monasteria monialium, vel cum eis colloquendi? Resp. quod ad Episcopum spectat auctoritate quidem propria quoad monasteria sibi subiecta: auctoritate verò, delega-

ta, quoad ea, quæ sedi apostolicæ immediatè sunt subiecta ex *Conc. Tridentino sess. 25. de Reg. capit. 9.* quoad monasteria verò, quæ à Regularibus reguntur, ad ipsos superiores Regulares spectat, nisi adsit consuetudo legitimè præscripta, ut huiusmodi licentiæ etiã quoad hæc monasteria ab Episcopo tantum, vel ab Episcopo, & superiore Regulari coniunctim obtineatur, ita censuit *Sac. Congr. teste Quarant. in ver. monasteria monialium vers. hinc tangenda Barbof. de off. & pot. Episc. p. 3. all. 102. nu. 28. 40. 41. & 76. Piafec. in Prax. Episc. par. 2. cap. 3. num. 54. & tunc in casibus repentinis sufficeret licentiam alterius subscriptione roborare ex declaratione Sac. Congregationis, quam refert Barbof. d. par. 3. all. 102. num. 28.*

Item ubi fuerit consuetudo introducta, ut Episcopus habeat superintendentiam aliquam super concessione talium licentiarum, v. gr. quod debeant in actis curiæ episcopalis registrari, observanda est: non tamen posset Episcopus licentiam tunc improbare, ut declaravit *Sac. Cong. apud Lezan. in sum. tom. 1. cap. 25. nu. 25.*

Addunt DD. apud Barbof. ubi supra num. 39. quod si superior longè absit, in casibus repentinis licentiam concedere potest Præfecta.

11 Notandum est autem, quod Regulares, seu Religiosi ex decreto *Sac. Congregationis edito xii. Kal. Decembris 1623. approbante Urbano VII.* per quatuor vices tantum quolibet anno moniales

H h h h allo-

alloqui possunt, seruatis tamen his conditionibus, quarum prima est, vt moniales in primo, vel secundo tantum consanguinitatis gradu Regulari sint coniunctæ. secunda, vt id non fiat diebus festiuis, aut in Aduenta, Quadagesima, feria sexta, sabbato, & vigilijs, tertia, vt licentia alloquendi obtenta ab ordinario, & ab alio, ad quem spectat eam concedere, consignetur Confessario ordinario monasterij, qui penes se eam retinere debeat, isque associet, & præfens sit. Quarta, vt Auscultatrices de more, non autem alia assistant. Quinta, vt prædicta licentia pro die, & hora certa, & in scriptis concedatur, & in libris Cancellariæ eiusdem ordinarij annotetur. Quod si Regulares per plures vices, vel aliter non seruata forma prædicta, eum monialibus colloquantur, eo ipso Incidunt in pœnas priuationis officiorum, ac vocis actiue, ac passiuæ ita, vt ab alio, quam à Summo Pontifice, vel à Sac. Congregatione rehabilitari non possint: quibus pœnis subiiciuntur etiam Equites S. Ioannis Hierosolimitani, ita referunt Barbof. d. p. 3. all. 102. num. 72. & post d. par. 3. pag. 66. Banacin. de Clausur. q. 3. pun. 4. Quar. in ver. monasteria monialium Lezan. in Sum. to. 4. ver. moniales num. 18. & seq. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 180.

12 An verò nomine Vigilæ veniant quatuor tempora & negatiuè respondet Lezan. loco cit. n. 23.

S V M M A R I V M.

1 Excömunicationem incurrit qui

- sine Superioris licentia ingredi-
tur septa monasterij monialiū.
- 2 An in casibus urgentis necessitatis licitus sit ingressus in huiusmodi monasteria sine licentia.
- 3 An possit Episcopus licentiam ingrediendi concedere Viduis, vel mulieribus coniugatis, que virorum sentiantiment.
- An Episcopus possit huiusmodi licentiam concedere consanguineis causa visitandi monialen infirmam. ibidem.
- 4 Necessitas in hoc casu qualiter accipienda sit.
- 5 An licitus sit puellarum ingressus educationis causa.
- 6 Quædo recipi possint in huiusmodi monasterijs famule seculares.
- 7 Quædo licitū sit Superioribus in huiusmodi monasteria ingredi.
- Qua pœna plectantur Superiores ingredientiæ absque necessitate, ibidem.
- 8 An Prelatus concedens facultatem ingrediendi absq; iusta causa excömunicationem incurrat.
- 9 Quam pœnam subeant ingredientiæ clausura monialium prætextu facultatum à Summo Pontifice, vel alijs Superioribus obtentorum.
- Item quam pœnam incurrant Abbatissa, ac Superiores admittentes eos, qui prætextu dictarum licentiarū ingrediuntur, ibidē.
- 10 Qua pena plectantur mulieres prætextu huiusmodi licentiarū ingredientiæ monasteria Regulariū virorum, ac superiores præfatas mulieres introducetes.
- 11 An priuatę moniales, vel Religiosi particulares in tali casu admitt-

mittentes aliquam pœnam incurrant.

- 12 Quid si quis ingrediatur vigore huiusmodi facultatum post constitutionem Greg. XIII. & Pauli V.
- 13 Item quid si quis habeat licentiam ingrediendi in casibus necessarijs, & ingrediatur in casibus non necessarijs, vel quando cessauit necessitas.
- 14 Qualiter puniantur moniales admittentes eos, qui ingrediuntur in casibus non necessarijs.
- 15 Item qualiter puniatur ingrediens prætextu licentiae, quam Episcopus concessit in casu non necessario.
- 16 Quando incurrantur pœna inflicta in cõstitutionibus Pij V. Greg. XIII. & Pauli V.
- 17 Quo casu Religiosi admittentes mulieres in eorum claustris excusentur à supradictis pœnis.
- 18 Quid si tempore concessæ licentiæ nulla adueniat necessitas, sed postea tempore ingressus superuenierit.
- 19 Quam pœnam incurrat ingrediens monasteria monialium absque licentia, & necessitate.
- 20 Et quid si moniales priuata admitterent aliquem intra monasterium sine superioris licentia.
- 21 Qualiter puniantur mulieres ingredientes monasteria uirorum absque ulla facultate, ac Regulares eas admittentes in tali casu.
- 22 Quando liceat mulieribus ingredi in monasteria uirorum Regularium.

CAP. VI.

Quam pœnam incurrant ingredientes monasteria monialium.

Ingressi intra septa monasterij monialium nemini licet sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis obtinenda, alias sententiam excommunicationis ipso facto incurrit: dare autem tantum Episcopus, vel superior licentiam debet in casibus necessarijs, ut statuit Sac. Tridēna Synodus sess. 25. de Regul. cap. 5.

2 Observat autem DD. in casibus urgentis necessitatis, puta ruinae, incendij, violentiae personarum, vel similis, in quibus periculum esset in mora, licitum esse ingressum in huiusmodi monasteria absque dicta licentia, ita Rodrig. & Sorb. apud Mancin. in Pract. 4. dub. 8. ubi etiam ab hac excommunicatione excusat sacerdotē, qui absente ordinario Cõfessario absque licentia ingreditur Monasterium, ut au diat confessionē monialis, quæ reperitur in articulo mortis.

3 Observant 2. non posse Episcopum licentiam ingrediendi concedere Viduis, nisi moniales fiant: neque mulieribus coniugatis, quæ uirorum fruituriam timent: neque Parentibus, aut alijs consanguineis causa visitandi monialem infirmam etiam in mortis periculo constitutam: quia in his casibus nulla adest necessaria cau-

sa Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 102. num. 67. Bonacin. de Clausur. q. 4. pun. 4. n. 17. Quarant. in ver. monasteria monialium vers. sed an liceat Ricc. in Prax. for. eccles. p. 4. ref. 205. & 208. non tamen conuenit, vt Vidua admittatur ad habitum monachalem virginum, vt censuit Sac. Congreg. apud Lezan. in Sum. qq. reg. 10. 1. c. 25. n. 9.

Si verò imminet graue periculum, puta si timeatur de morte, vel alio graui damno mulieris, poterit tunc Episcopus permittere, vt talis mulier monasterium ingrediatur, & in eo permancat, quamdiu causa ingressus perdurauerit iuxta cap. de benedicto 32. g. 1. & notat Ricc. d. ref. 208. quia repentinus casus importat necessitatē, quæ legi non subiacerit. r. C. de oper. libert.

4 Addunt DD. apud Bonacin. de clausur. q. 4. pun. 4. num. 2. quod necessitas in hoc casu accipienda est moraliter, non autem phisicè pro strictissima necessitate, & ideo ad hoc sufficit rationabilis causa, quæ in morali necessitate consistit.

5 Obseruant 3. licitum esse puellarum ingressum in hæc monasteria educationis causa, nam hic censetur vnus ex casibus necessarijs: cum enim eo tempore viuendi vsus, ac regulas monasterij ediscant, atque experiantur, maiori cum libertate deinceps eligere sibi possunt, vel statum religiosum, vel secularem, ita dec. a. nauit Sac. Congreg. teste Piafec. in Prax. Episc. par. 2. cap. 3. num. 57. Quarant. in ver. monasteria Mo-

nsalium vers. de puellis Barbof. d. all. 102. num. 62. Bonacin. de Clausur. q. 4. pun. 4. num. 15. & 16. vbi subdit, quod hodiè non sufficit Episcopi facultas, sed requiritur licentia Sac. Congregationis.

Notandum tamen est, quod puellæ causa educationis ingressæ licitum est morari in monasterio vsque ad ætatem 25. annorum ex decreto S. Congregationis apud Ricc. in Prax. par. 4. ref. 209.

6 Obseruant 4. quod pro totius monasterij obsequio de licentia Superioris recipi possint tres, vel quatuor famulæ seculares, dummodò ibi non adsint Conuersæ, quæ domestica seruitia, seu ministeria exerceant; cum enim moniales choro, diuinis officijs, atque orationi potius vacare debeant, quis non videt, moniales quam maximè indigere famularum obsequio? Sorb. in ver. ingredi monasteria vers. de illis verò Bonacin. vbi supra. num. 10. huiusmodi tamen famulæ non possunt è monasterio ad libitum exire ex decreto Sac. Congregationis apud Barbof. d. par. 3. all. 102. n. 60.

Verum pro priuato ministerio alicuius monialis quamuis nobilissime egræ valetudinis, vel nimie senectutis, non possunt introduci ancillæ sine licentia sedis Apostolicæ, etiam si talis monialis necessitati per conuersas monasterij subueniri commodè non possit, vt censuit Sac. Cong. teste Lezan. in sum. qq. reg. 10. 1. capit. 25. numero 32.

7 Sed neque ipsismet superioribus in monasteria ingredi licet nisi

nisi aliqua subſtitutione ceſſitas ingre-
diendi: alias Prælati, qui pontifi-
calis dignitatis fuerint, pro pri-
ma vice, qua contraſecerint, in-
greſſu eccleſiæ interdicti, pro ſe-
cunda, munere pontificali, & à di-
gnitate ſuſpenſi, & deinceps ipſo fa-
cto abſque alia declaratione ſunt
excommunicati: Regulares verò
omni officio, ac miniſterio priua-
ti excommunicationi ſimiliter ſu-
biacunt *ex conſtitutione Gregor.
XIII. incip. Dubijs, que emergunt,
quam refert Quarant. in ver. mo-
naſteria monialium.*

Vicarij verò Epiſcoporum, o
Abbat, & Prælati ſeculares ha-
bentes iuriſdictionem quaſi Epi-
ſcopalem ingredientiſ monaſte-
ria monialium ſibi ſubiecta præ-
ter caſus neceſſitatis, ſupradictis
pœnis minimè ſubduntur: quia,
in dicta conſtitutione Gregorij
ſermo tantum eſt de Prælatiſ ſecu-
laribus pontificali dignitate præ-
ditis, ac de Prælatiſ regularibus,
*ita Sanch. in oper. mor. lib. 6. cap. 16.
num. 99. Bonacin. de clauſur. d. 4.
pun. 5. num. 1. verſ. ex dictis patet.*

8. His adde, quod Prælatiſ con-
cedens facultatem ingrediendi
abſque iuſta cauſa nullam excom-
municationem incurrit, cum ta-
lis excommunicationi nullibi ex-
preſſa reperitur *Bonacin. ibidem
d. 4. pun. 4. in fin.*

9. Qui verò clauſtra monialium
ingrediuntur prætextu facultatū
à Summo pontifice, Legato, Epi-
ſcopo, vel ab alijs conceſſarum,
incurrunt in excommunicationē
Pape reſeruatam *per conſtitutionē
Greg. XIII. incip. Vbi gratia, &*

*per conſtitutionem Pauli V. incip.
Monialiu ſtatui, quas refert Qua-
rant. in ver. monaſteria monialiu
Barboſ. poſt 3. par. tractatus de off.
& pot. Epiſc. conſtit. 45.*

Item Abbatiffæ, ſeu Prioriffæ,
ac ſuperiores admittētēs eos, qui
prætextu dictarum licentiarum
ingrediuntur, eandem excom-
municationem incurrunt, ac of-
ficijs, que obtinent, ipſo facto
priuantur, & ad alia in poſterum
obtinenda ſunt inhabiles *ex di-
ctis conſtitutionibus Greg. XIII.
& Pauli V.*

In eandem excommunicationem
incidunt mulieres prætextu
huiuſmodi licentiarum ingredie-
tes monaſteria Regularium viro-
rum, ac ſuperiores præſatas mu-
lieres admittentes eiſdem pœnis
tam excommunicationis, quam
priuationis dignitatum, & officio-
rum, ac inhabilitatis ad illa, &
alia in poſterum obtinenda ſubij-
ciuntur *ex d. conſtit. Greg. XIII.*

11. Priuatæ verò moniales, vel alij
particulares Religioſi in tali caſu
admittentes ſupradictam excom-
municationem nō incurrunt: quia
Summi pontifices loquuntur de
Abbatiffis, & alijs monaſteriorum
vtriuſque ſexus ſuperioribus in-
troducētib, ſeu admittētib,
*ut aduertit Barboſ. d. par. 3.
all. 102. num. 37. & alij, quos refert
& ſequitur Dian. par. 1. tr. 16. q. 2.
miſcell. reſ. 31.*

Obſerua tamen, quod monachi
ſeu Religioſi priuati eo caſu in-
currerent ſuſpenſionem ipſo fa-
cto latam in conſtitutione Pij V.
incip. Regularium perſonarum,
quia

quia ibi Summus Pontifex expref-
fit non tantum superiores, fed
etiam alios Religioſos introducē-
tes, ſeu admittentes feminas ita
Sorb. in ver. ingredi monaſteria,
ubi etiam refert dictam Pij V. con-
ſtitutionem Barboſ. loco cit. nu. 86.
Bonac. de clauſur. q. 5. pun. 3. nu. 2.

12 Sed quæres, an in dictam ex-
communicationem incurrat in-
grediens vigore huiusmodi facultatis
obtentæ poſt præſatas conſtitu-
tiones? negatiue reſpondet Bo-
nacin. *d. q. 4. pun. 5. num. 7.* quia in
eis non irritantur licentiæ in futu-
rum obtinende.

13 Qui verò habent licentiam ab
Epifcopo, ſeu alio ſuperiore in-
trandi clauſtra monialium in ca-
ſibus neceſſarijs, ſi ingrediantur
in caſibus non neceſſarijs, vel quã-
do ceſſauit neceſſitas, tunc incur-
rerent in excommunicationem
Papæ reſeruata, *vt conſtat ex di-*
cta conſtitutione Greg. XIII. ibi
quin etiam ſub eiſdem pœnis ipſo
ſaſto incurrendis prohibemus, at-
que interdiciamus omnibus, & qui-
buſcunq; perſonis, ecclieſtaſticis, &
ſecularibus, ac etiam ordinum,
quorumcunq; etiam medicantiũ
regularibus, nõ prætextu licentia-
rum ab epifcopis, vel ſuperioribus,
quibus illas concedendi in caſibus
neceſſarijs tantum ex decreto Con-
cilij Tridentini tribuitur, mona-
ſteria ipſa monialium pro libito,
ſed neceſſitatibus urgentibus dum-
taxat ingredi, nõue moniales ſub
eiſdem pœnis illos aliter admittere
præſumant.

14 Ex quo etiam inferitur, huic ex-
communicationi Papæ reſeruata

ſubijci etiam priuatas moniales
admittentes illos, qui ingrediun-
tur monaſteria cum licentia Epi-
ſcopi in caſibus non neceſſarijs:
quia in hac parte conſtitutio Gre-
gorij loquitur de monialibus in-
definitè, *vt obſeruat Dian. par. 1.*
tr. 16. & 2. miſcell. d. ref. 31. in fin.

15 Inferitur 2. quod ſi Epifcopus fa-
cultatem ſibi tributam excedens
licentiam largiatur in caſu non
neceſſario, ingrediens prætextu
huiusmodi licentiæ incurret ex-
communicationem reſeruata, in
dicta conſtitutione Gregor. *vt*
notat Zerol. in Prax. Epifc. par. 1.
ver. moniales §. 8.

16 Notandum eſt autem, quod ad
incurrendam excommunicationem,
& alias pœnas inflictas in
dictis conſtitutionibus Pij V. Gre-
gorij XIII. & Pauli V, requiritur
audacia, vel præſumptio: & ideò
excufaret bona fides, & ignorantia
etiam vincibilis, ſeu craſſa,
& ſupina, dummodò non adſit in-
gens temeritas, quæ ſcientiæ com-
paratur *Peirin. in Priuil. minim.*
tom. 1. conſtit. 6. Iulij II. §. 3. nu. 16.
Vulp. in Prax. iudic. cap. 4. num. 9.
Dian. par. 5. tr. 9. ref. 17. Bonacin. de
clauſur. q. 4. pun. 5. num. 8.

Obſerua tamen, quod licet ad
incurrendas pœnas impoſitas cõ-
tra Religioſos admittentes femi-
nas intra eorum clauſtra iuxta
conſtitutionem Pij V. requiratur
præſumptio, tamen per conſtitu-
tionem Greg. XIII. non requiri-
tur: & ideò ignorantia craſſa non
excufat in tali caſu, *vt dicit Pei-*
rin. loco citato nu. 17. quemadmo-
dum huiusmodi ignorantia non

excusat ab excommunicatione, lata in Tridentino, quia ibi ingressus absolutè interdicitur, *Bonac. ubi supra num. 8.*

17 Addunt DD. neque mulieres, neque Religiosos eas admittentes supradictis pœnis affici, ubi aliqua vrgeret necessitas, cui alia ratione commodè occurrere nequeat: & ideo excusant Religiosum, qui ob bonum finem mulierem intra monasterium abscederet, nè eius pudicitia violetur, vel à persequentibus occidatur: quia huiusmodi pœnæ imponuntur contra eos, qui temerario ausu, & præsumptione mulieres introducunt; *ut post Coriol. dicit Barbos. d. par. 3. all. 102. num. 91.*

Idemque dicendum, si monasterium in eo loco positum sit, in quo alius non inueniatur, qui certo morborum generi mederi sciat, præter feminam eius rei peritam: tunc enim si Religiosus extra monasterium commodè transferri nequeat, licitè posset talis mulier ab honestis personis associata de licentia Guardiani, seu alterius Superioris in monasterium introduci; quia defensio vitæ, & salutis propriæ est de iure naturæ, nec necessitas habet legem. *Sorb. in ver. ingredi monasteria. vers. & sic etiam Bonac. d. tr. de Clausur. q. 5. pun. 4. num. 4. Barbos. loco cit.*

18 Quæres, an si tempore concessæ licentiæ nulla aderat causa, vel necessitas, sed postea tempore ingressus superuenerit, ingrediens incurrat excommunicationem latam in constitutione Gre-

gorij XIII. Resp. negatiuè: quia constitutio Gregorij locum habet contra eos, qui prætextu licentiæ ingrediuntur absque necessitate: hic autem ingreditur in casu urgente *Bonac. de clausur. q. 4. pun. 5. nu. 10.* ubi subdit, quod in tali casu non effugeret excommunicationem latam in Tridentino, quia huiusmodi licentia irrita est.

19 Alij verò, qui non prætextu licentiarum, sed absque vlla profusa licentia, & necessitate monasteria monialium ingrediuntur, nõ incurruunt excommunicationem Greg. XIII. & Pauli V. sed excommunicationem latam in Concilio Tridentino, quæ non est reseruatata *Sanch. in oper. mor. lib. 6. cap. 16. num. 79. Sayr. de censur. lib. 3. c. 31. num. 10. & 11. Zerol. in Prax. Episc. par. 1. ver. moniales d. 8. Lezan. in sum. q. 9. reg. tom. 3. ver. clausura num. 35. & alij apud Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 202. n. 37. Dian. par. 1. tr. 4. res. 23. contra Nau. in man. cap. 27. num. 150. excomm. 61. Azon. tom. 1. lib. 13. cap. 8. quæst. vit. Quarant. in ver. monasteria monialium vers. amplia dictam constitutionem, & alios. quod intelligendum nõ ingrediuntur ad malum finem: quia violatio clausuræ ad malum finem est casus Summo Põtifici reseruatus *ex decreto Sac. Congreg. apud Quarant. in ver. casus reseruati vers. forma autem Bonac. de clausur. d. q. 4. pun. 5. nu. 2. Lezan. loco cit. in ver. clausura. numero 35.**

20 An verò moniales priuatè admittentes aliquem intra septimo-

monasterij sine Superioris licentia incurrant excommunicatione Concilij Tridentini d. sess. 25. c. 32. negatiue respondet Dian. par. 1. tr. 16. & 2. Miscell. ref. 32. quia ibi excommunicatio fertur contra ingredientes, & nulla fit mentio de monialibus, seu alijs admittentibus.

- 21 Queres, an mulieres ingredientes monasteria virorum absque vlla facultate incurrant excommunicationem Papæ reseruatam? affirmatiue respondet Bonacin. de Clausur. di. 4. pun. 5. numer. 4. vers. obijcies. & q. 5. pun. 3. n. vi. vbi dicit, ita declarasse Pium V. in alia constitut. que incip. Decet Romanum Pontificem, Nau. in Man. cap. 27. num. 150. excom. 61.
- 22 In multis tamen casibus posse mulieres licite ingredi in monasteria virorum regularium declarauit Pius V. teste Sorb. in ver. ingredi monasteria &c. vers. item est ponderandum Bonacin. d. trac. de clausur. q. 5. pun. 4. numer. 6. & seq. videlicet quando in eis processiones fiunt, vel defunctorum cadauera sepeliuntur, aut missæ, & alia diuina officia celebrantur; vel quando tantus est populi concursus ob conciones, quæ in eorundem Regularium ecclesia proponuntur, vel ob aliam causam, vt mulieres commodè ingredi ecclesiam nõ possint, aut egredi, quam per claustra, vel alia Religiosorum loca: dummodò recto tramite pergant ad portam, qua exitur è monasterio, & ita in praxi seruari dicit Dian. par. 7. tr. 12. ref. 6. vbi addit, quod mulie-

res etiam finitis officijs licite possunt aliquantulum morari in claustro, etiam si id fiat per quartam partem horæ.

Nonnulli tamen DD. contrarium asserunt propter decretum Sac. Congregationis, quæ sub die 30. Septēbris 1628. censuit, non licere mulieribus comitari processiones per claustra monasteriorum regularium, nisi adsit in hoc expressa licentia sedis Apostolicæ, ita Vulp. in Prax. iudic. for. eccles. cap. 4. nu. 7. Barboj. d. par. 3. all. 102. num. 97.

Notandum tamen est, quod ex dictis constitutionibus non prohibetur ingressus in monasteria virorum, quæ sunt in fieri, quamdiu conuentus ad ibi morandum non fuerit introductus, sed solum ibi aliqui religiosi commorentur pro fabricæ seruitio, & cura, vt cõsuis Sac. Congregatio apud Sorb. in ver. ingredi Monasteria vers. & aduertendum, vbi idem dicit de domibus, seu Infirmarijs in Ciuitate existentibus, quæ nec ecclesiam nec conuentum habent Quarant. in ver. monasteria, & Conuentus Barboj. d. all. 102. num. 95. Vulp. in Prax. iudic. cap. 4. nu. 18.

S V M M A R I V M

- 1 Ex causa magni incendij, infirmitatis lepræ, & epidimie licitum est monialibus è monasterio egredi ex Constitutione Pij V.
- 2 An possit Episcopus moniali alio morbo periculoso laboranti concedere licentiam exeundi è monasterio.

3 Quid

3 Quid sit periculum immineret mortis violentæ.

4 A quo concedenda sit licentia exeundi è monasterio in dictis casibus.

5 An ex alijs causis licitum sit monialibus è monasterio egredi.

CAP. VII.

AN, & quando possint Moniales licitè è monasterio exire.

I X tribus causis exitus è monasterio monialibus permittitur iuxta constitutionem *Pij V. incip. Decori*, quam refert *Quaran. in ver. Monasteria monialium*. Primò ex causa magni incendij ita, vt certum, aut saltem probabile sit, quod nisi moniales statim è monasterio exeant, omnes simul sint moritura. Secundò ex causa infirmitatis lepræ, quæ adeò sit contagiosa, vt si monialis huiusmodi morbo infecta non ejiciatur, omnes monasterij eiusdem sorores inficiet. Tertiò ex causa epidimie cuius nomine ea tantum intelligitur, quæ est vera, & realis pestis ita, vt ob alias infirmitates huic aliquo pacto consimiles, sed tamè benigniores, etiãsi epidimie nuncupetur, nullo pacto monialibus professis è monasterio exire liceat, ita dictam constitutionem explicat *Lael. Zech. de Rep. ecclest. tit. de Regular. num. 48. not. 4. Fr. Emma. to. 1. q. 49. art. 4. vers. ex his, & alij*

apud Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 102. num. 24. ubi etiam refert decretam Sacr. Congregationis.

2 Hinc fit, vt Episcopus non possit moniali atio morbo periculo laboranti concedere licentiam exeundi è monasterio, etiãsi infirmitas sit talis, vt nisi monialis exeat, eius salus desperetur, quia periculo vitæ præponderat commune monialium bonum in clausura consistens, cui alias magnum detrimentum inferretur, cum enim morbi periculosi frequententer contingant, & ardens sit monialium è claustro exeundi desiderium, sæpius consingerentur causa egrediendi præsertim cum Medici faciles fiat ad iudicium, & attestationem de gravitate morbi faciendam *Bonacin. de Clausur. q. 1. pun. 9. nu. 18. ubi citat Zerol. in Prax. episc. par. 2. ver. moniales in fin. Minan. de monial. q. 4. art. 4. contra Nouar. apud Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 194. & alios apud Dian. par. 3. tr. 2. ref. 195* quamuis secus esset, vbi periculum immineret mortis violentæ, puta si monialis inuadatur ad necem, quam alias euadere non posset, nisi exeundo: tunc enim licitè posset exire *Bonacin. ibidem. num. 20. Barbof. loco cit. num. 21. & alij communiter*: quia defensio, & conseruatio vitæ, & salutis propriæ est de iure naturæ; ex quo alij DD. inferunt, monialem, cui certò immineret periculum vitæ ob graues molestias, & vexationes, quas iniuste patitur, & Episcopum, vel superiorem, à quo subleuetur,

habere non potest, non obligari lege clausura: quia necessitas caret lege, & lex ecclesiastica non obligat cum tanto dispendio, ita Sanch. & Tamburin. apud Lezan. in sum. qq. reg. tom. 3. ver. clausura num. 10.

- 4 Huiusmodi verò licentia exeri di in prædictis casibus quoad monasteria Regularibus subiecta concedenda est à superiore regulari, & ab Episcopo, seu alio loci ordinario, ut aperit disponitur in d. constitutione Pij V. alias tam moniales cum sola licentia superiorum regularium egressæ, quã ipsi regulares superiores, qui huiusmodi licentiam concesserunt, ab ordinario per censuras ecclesiasticas, ac alia iuris remedia, sunt puniendi non obstantibus quibuscunque privilegijs, ut declarat Sac. Congreg. teste Lezan. in sum. qq. reg. tom. 1. cap. 25. num. 20. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. resol. 210. Barbof. loco cit. num. 28.
- 5 Observant autem Doctores, quod etiam ex alijs causis similibus, vel urgentioribus, ubi agitur de communi monialium bono, aut de evitando damno monasterij, seu totius communitatis licitum est monialibus cum licentia superioris exire, qualis est causa belli, impetus magni torrentis, vel fluminis, vel imminens monasterij ruina, vel si Abbatissa præstare debeat iuramentum fidelitatis propter feudum, quod monasteriũ tenet ab aliquo Principe sæculari, quando illud per procuratorem præstare nequit iuxta cap. periculoso de stat. Regul.

in 6. ita Nau. Sanch. Azor. & alij, quos refert, & sequitur Lezan. in sum. qq. reg. tom. 3. in ver. clausura num. 13. Barbof. d. all. 102. nu. 22.

Item licitus est monialium egressus ex causa instruendi, seu reformandi moniales alterius monasterij eiusdem ordinis, vel dum rotus ipsarum Conuentus in aliũ locum transfertur, ut tradunt Doctores apud Bonacin. in tract. de clausura. q. 1. pun. 9. num. 8. & seq. ubi etiam dicit, quod potest monialis ad aliud monasterium transferri causa correctionis, seu punitionis.

Observa tamen, quod in his casibus requiritur licentia sedis apostolicæ, ut censuit Sac. Congreg. teste Lezan. in sum. qq. reg. to. 1. cap. 25. num. 20. & 10. 3. ver. clausura num. 13. & 16. & 17. Vulp. in Prax. iudic. cap. 4. num. 11. Dian. p. 3. tr. 2. res. 99. & 127. quemadmodum nec possunt cyci moniales incorrigibiles eadem sede apostolica inconsulta, ut resoluit eadem Sac. Congr. apud Lezan. d. cap. 25. num. 17. vers. Hinc collige Barbof. d. par. 3. all. 102. num. 27. vers. utrũ monialis.

His adde alium casum, videlicet si monialis immundis spiritibus vexaretur: tunc enim non intra monasterij septa est exorcizanda, sed ad ecclesiam exteriori eiusdem monasterij hac de causa deducenda, vel transferenda est obrenta prius à Sac. Cong. licentia; verum in translatione huiusmodi, sicut & in actu exorcizationis honestæ personæ consanguineæ, vel aliæ mulieres pro-

uestra etatis, ac proba conuersationis monialium comitari debet, & exorcizatio minori, quo poterit, strepitu fieri debet ab exorcista ad hunc actum ab ordinario approbato, ecclesie ianua occlusa, donec exorcizatio completa, energumena reducatur ad monasterium, ad quod recto tramite tendere debet, ita decreuit Sacra Congregatio teste Lezan. in sum. qq. reg. tom. 3. ver. clausura numero 28.

Item posse monialem ad aliam perfectiorem religionem transferre dicit Bonac. d. pun. 9. n. 11. Barbosa. d. all. 102. num. 27. & censat etiam Sac. Congr. apud Lezan. ubi supra n. 14. ubi etiam notat, quod tunc monialis transiens ad aliam Religionem debet in ea nouitium agere, & professionem emit-
tere.

S V M M A R I V M.

1. Renunciatio, siue obligatio Nouitij nulla est, nisi cum licentia Episcopi, vel eius Vicarij fiat intra duos menses proximos ante professionem iuxta formam Concilij Tridentini.
2. An hoc procedat etiam quoad equites Hierosolimitanos.
3. An valida sint donationes facte ante ingressum Religionis intui tu ipsius ingressus.
4. An donatio facta ob ingressum Religionis reuocari possit.
5. An Monachus in Episcopum promotus possit reuocare renunciationem per ipsum legitime factam.

6. An dispositio Concilij lonana habeat in renunciatione beneficij.

7. An nouitius lucratur fructus sui beneficij.

8. An dispositio Concilij procedat in testamentis, & codicillis, & donatione causa mortis, & numero 9.

10. An professus testamentum ante professionem conditum possit reuocare, vel illud declarare.

11. An dispositio Concilij procedat, si Nouitius renunciationem, vel obligationem faceret animo soluendi quod debebat.

12. Episcopus Regulares compellere potest, ut absentibus ante professionem omnia restituant.

An habitus religiosus restituendus sit Nouitio exeunti.

C A P. VIII.

De Solemnitate requisita in renunciatione bonorum faciendi per Nouitium, vel Nouitiam.

Acra Synodus Tridentina statuit, vt nulla renunciatio, aut obligatio Nouitij antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscunque cause piz valeat, nisi cum licentia Episcopi, vel eius Vicarij fiat intra duos menses proximos ante professionem, ac non alias intelligitur effectum suum fortiri, nisi sequuta professione: aliter vero facta, etiam si cum huius fauoris

expressa renunciatione etiam iurata irrita est, & nullius effectus, *ut in sess. 25. de ref. cap. 16.* cuius textus dispositionem pro-
 2 cedere etiam in Equitibus Hierosolimitanis dicit Nouar. *de elect. for. quaest. 37. sect. 1. quem refert Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 3. ref. 357.* quod optima ratione sancitum est, ne donatis bonis auferatur Nouitijs libertas egrediendi e religione propter timorem recuperandi bona, *ut colligitur ex Concilio loco cit.*
 3 Ex quo nonnulli DD. obseruat, Concilium d. cap. 16. reprobasse donationes factas etiam ante ingressum Religionis, intuitu tamen ipsius ingressus, cum etiam per illas auferatur ingredi volentibus libera facultas ingrediendi: nam cum se videant spoliatos bonis donatis, cogi videntur ad ingrediendum in Religionem, *ita Nam. conf. 81. de Regul. Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 4. ref. 256.*
 Sed alij contrarium tenent, videlicet supradictum Concilij decretum non habere locum in renunciatione, seu donatione facta ab existente adhuc in saeculo, etiam animo, & proposito religionem ingredienti, sed tantum in obligatione facta post ingressum Religionis: tum quia Concilium loquitur de ingresso, seu ingressa, non autem de ingressuris: tum etiam quia in renunciatione ante ingressum non possunt seruari solemnitates Concilij, quae solum restringuntur ad duos menses ante professionem, *ut dicitur in Sac. Congreg. Concilij apud*

Farinae. dec. 227. par. 4. Diuers. Diam. par. 3. tr. 2. ref. 55. V. ubi. in Prax. iudic. cap. 42. num. 13. Quarta. in ver. monasteria, & conuentus vers. dubium illud Ricc. in Collect. decif. 454. par. 2. Garc. de Benef. par. 11. cap. 9. num. 15. Et ita etiam tenent quam plures DD. apud Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 99. nem. 17. & communem dicit idem Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 3. ref. 353.

4 Notandum tamen est, quod donatio facta ob ingressum Religionis etiam cum pacto de non reuocando, & cum iuramento, reuocari adhuc potest: quia in tali casu censetur donatio causa mortis, cum eius effectus pendeat a professione, quae dicitur mors ciuilibis; & sic potest adhuc reuocari non obstante pacto de non reuocando, cum illud non operetur irreuocabilitatem, quae seorsum contractus, seu donatio irreuocabilitatem non patitur; unde etiam iuramentum reuocabile censeri debet, quia sequitur naturam donationis, quae in hoc casu est reuocabilis *Rota in Romana donationis de Mongellis 14 Ianuarij 1636. coram Camillo, quam refert Barbof. d. par. 3. all. 99. num. 31.*

5 Sed quaeres, an Monachus in Episcopum promotus possit reuocare renunciationem per ipsum legitime factam iuxta formam Concilij Tridentini? affirmatiue respondet Ricc. *in Prax. for. Eccles. par. 2. ref. 152.* quia in quolibet actu, & contractu intelligitur clausula illa, rebus sic stantibus.

bus, seu re in eodem statu permanente *l. cum quis ff. de sol. t. l. quero §. inter locatorem ff. locat.*

6 Observant. dispositionem Concilij non habere locum in renunciatione beneficij: tum quia Concilium ibi solum loquitur de renunciatione, & obligatione bonorum: tum quia in tali casu non auferitur Nouitio libertas egrediendi, cum ab eo beneficium non abdicetur, neque eius collatio fieri possit, nisi sequuta professione, siue renunciatio huiusmodi fiat post susceptum habitum, siue ante, modo id faciat intuitu ingressus Religionis, *vt ex constitutione Pij V. notat Garo. de Benef. par. II. cap. 9. n. 12. & 23. Barbof. d. par. 3. all. 99. n. 19.* contrarium tamen declarasse Sac. Congregationem testatur Ricc. *in Prax. for. Eccles. par. I. ref. 624. & par. 3. ref. 358. & par. 4. ref. 256. Lezan. in Summ. qq. reg. 10. 4. ver. Nouitij num. 31.*

7 Addit Sylu. *in ver. religio 2. q. 8. & alij apud Garo. loco cit. nu. 26.* quod Nouitius interim lucratur fructus, nec debet eis priuari, si ne postea exeat, siue profiteatur, cum absit ex iusta causa *iuxta 6. relatum de Cler. non ressd.*

8 Tertiò obseruant Concilium loco cit. non procedere in testamento, & eodicillis: in ijs enim cessat ratio Concilij, cum liberè possint quandoeunque reuocari, & alia condi ante professionem, *Mauar. cons. 83. num. 2. de Regul. Clar. in §. testamentum q. 28. Ricc. in Prax. p. 4. ref. 260. & alij apud Garo. par. I. cap. 9. nu. 17. quibus*

adde Lezan. in Sum. qq. reg. 10. m. 4. in ver. Nouitij nu. 30. vbi etiam dicit, quod in dicto decreto Concilij comprehenduntur dispositiones, seu contractus irrevocabiles, puta donationes inter vivos, renunciationes officiorum publicorum, fideiussiones, liberationes, quibus Tutores, aut Curatores a reddendis rationibus eximuntur, & alij actus inter vivos, quibus Nouitij, seu Nouitiæ priuant se suis bonis.

9 Quæres, an sub dicto decreto Concilij cõprehendantur donationes causa mortis? affirmat Garo. *d. cap. 9. num. 22.* quia in sic rj sunt instar contractus, & actus inter vivos, sed contrarium tenet Barbof. *ib. p. 3. all. 99.* quia legatis potius, & vltimis voluntatibus æquiparantur *l. fin. C. de Donat. caus. mort.*

10 Quæres 2. an possessus testamentum ante professionem conditum possit reuocare? Negatiuè respondent DD. quos refert, & sequitur Barbof. *vbi supra num. 14.* & hæc sententia communior est, quia professus ita moritur mundo, vt nihil proprium habere possit, nec deinceps de bonis ante habitis quicquam disponere *iuxta auth. ingressi C. de sacros. eccl. potest tamen declarare suum testamentum ante professionem confectum, dummodò tale testamentum dubia, vel obscura voluntatis interpretatione indigeat, & declarationem verbis conuenientem proferat: quia Religiosus in tali casu non disponit aliquid, sed ostendit, quid actum sit de præ-*

teri-

- terito, ut d. Dian. par. 3. tr. 2. ref. 75. & alij.
- 11 Vltimò obseruat Ricc. in Prax. par. 3. ref. 328. dispositionem Concilij d. cap. 16: non procedere, quãdo Nouitius donationem, vel bonorum renunciationem, aut obligationem faceret non quidem animo donandi, sed potius animo soluendi quod debebat.
- 12 His adde, quod potest Episcopus etiam per censuras ecclesiasticas compellere Regulares, vt abeuntibus ante professionem omnia restituant, vt in Conc. d. sess. 25. cap. 16. censuit tamen Sac. Congr. habitum religiosum exeunti nõ esse restituendum, sed eius pretiũ soluendum esse, vt refert Barbof. d. par. 3. all. 101. num. 39.
- 7 Quid si Nouitius, probationis anno expleto, desereret Religionem, & postea rediret.
- 8 An finito anno Nouitatus possint superiores Nouitij professionem differre:
- 9 Conuertite possunt statim se ingrediuntur monasterium, & professionem emittere.
- 10 Moniales in articulo mortis constituta possunt emittere professionem etiam ante annũ probationis expletum.
- 11 An monasterium in tali casu succedat in bonis Nouitij, seu nouitiae sic professæ.
- 12 Item an in hoc casu debeatur dos monasterio.
- 13 An monialis sic professæ noua indigeat professione, si conualuerit.

S V M M A R I V M.

- 1 Ad habitum religiosum suscipiendum in fœmina duodecimus annus cõpletus, & decimus quartus in viro requiritur.
- 2 Conuersus recipi non debet ante vigesimum ætatis annum.
- 3 Ad professionem nemo admittitur ante decimum sextum annum, nec qui minore tẽpore, quã per annũ in probatione steterit. Conuersus ad professionem non admittitur, nisi vigesimum primum ætatis suæ annum excesserit, ibidem.
- 4 Annus 16. requisitus ad professionem debet esse completus.
- 5 Idẽ dicitur de anno probationis.
- 6 Item annus probationis debet esse continuus, & quomodò id intelligatur.

C A P. I X.

De ætate requisita ad ingressum, & professionem in Religione.

D habitum religiosum suscipiendũ annum duodecimum completum in femina, & decimum quartum in viro exposcit textus in cap. ad nostram de Regular. Conc. Tridentinum sess. 25. de Regul. cap. 17. glos in cap. fin. ver. ætate de Stat. monach. Sylu. in ver. Religio 2. nu. 12. vbi etiam dicit, quod in hoc malitia ætatem non supplet, Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 243. & censuit Sac. Congr. teste Dian. p. 3. tr. 2.

3. *tr. 2. ref. 47. & hanc esse communiora Doctorum sententiam dicit Lezan. in Summ. qq. reg. tom. 4. ver. moniales num. 13. nec potest quoad hoc Episcopus dispensare, ut declarauit Sac. Congreg. apud Ricc. in Collect. dec. 2614 par. 7. & in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 650.*

2. Conuersi uero recipi non debent ante vigesimum aetatis annum ex ordinatione Clementis VIII. incip. Cum ad Regularem, quam refert Quaran. in ver. Monasteria, & Conuentus.

3. Quoad professionem uero statuit Sac. Tridentina Synodus, ut in quacunque Religione tam uirorum, quam mulierum ea non fiat ante decimum sextum annum expletum, nec qui minore tempore, quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur: alias professio antea facta, nulla est, nullamque inducit obligationem ad alicuius Regulæ, uel Religionis, uel ordinis obseruationem, aut ad alios quoscumque effectus, ut in sess. 25. de Regul. c. 15 cuius textus dispositionem habere locum etiam in militibus Hierosolymitanis declarauit Sac. Congregatio apud Farinac. decis. 241. par. 4. Diuers. Ricc. in Prax. for. eccles. p. 4. ref. 173. & in Collect. decis. 216.

Conuersi uero ad professionem admittendi non sunt, nisi vigesimum primum aetatis suæ annum exceßerint ex dicta ordinatione Clementis VIII.

4. Obseruant autem DD. quod, ut professio ualeat, annus deci-

mus sextus ita debet esse completus, ut punctum horæ respondere debeat puncto natiuitatis *Grati. in. discept. 413. nu. 3. 1. ubi citat Sanch. de matrim. disp. 24. nu. 24. ad med. lib. 2. & decisum refert Dian. p. 5. tr. 5. ref. 18.*

5. Obseruant 2. quod annus probationis similiter debet esse necessario completus, & integer ita, ut si quis suscepit habitum Religionis prima die Ianuarij post meridiem, non possit eadem die recurrere in termino anni profiteri ante meridiem, sed expectandum sit punctum suscepti habitus, ita *Sorb. in ver. Nouitius vers. Sexto notandum est, & alij plures apud Dian. par. 3. tr. 2. ref. 57. & censuit Sac. Congreg. Concilij teste Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 101. num. 22 in tertia impressione, ubi etiam addit quod si Nouitius compleat probationis annum die 24. Februarij anno bissextili, non dicitur expletus hic annus, nisi secunda die, quæ est 25. eiusdem mensis: nam id biduum pro uno die habetur iuxta *l. cum his sextus ff. de verb. sign. cap. quæsiuit §. festum ex eod. tit. & ideo secunda dies est complementum anni probationis, ut dicunt DD. apud Diā. par. 5. tr. 5. ref. 18. unde Sac. Congregatio censuit, non ualere professionem cuiusdam Nouitij, qui ingressus fuit Religionem 27. Martij, & die 26. eiusdem mensis sequentis anni currere anno bissextili emittit professionem, ut refert Barbos. d. all. 101. num. 22.**

6. Obseruant 3. annum in tali casu debere esse continuum ita, ut non

non sufficiat, quod sit interpolatus, ita declarauit Sac. Congregatio Concilij apud Parinac. dec. 202. par. 4. diuers. Sylu. in ver. Religio 5. quæstion. 4. Nauar. conf. 9. nu. 2. de Regul. Sorb. in ver. Nouitius, ubi de Nouitiarum professionis emissione, vers. secundò est videndum, ubi etiam dicit, quod non interruptur annus nouitiatus, si Nouitius, vel Nouitia de licentia Superioris iusta de causa intra annum probationis extra monasterium per aliquod tempus cum habitu permanserit, & ita etiam tenet Nau. conf. 41. nu. 3. de Regul. Ricc. in Prax. par. 4. ref. 246. & alij. quibus adde Lezan. in Sum. qq. reg. 10. 1. cap. 25. num. 23. ubi dicit, hoc procedere, etiam si superior, vel Prælatus illicitè, ac sine rationabili causa licentiam concesserit.

Addunt alij apud Dian. par. 3. tr. 2. ref. 84. quod neque interruptur annus Nouitiatus, si Nouitius retento habitu indebitè, ac sine licentia exeat, dummodò ad monasterium redire intendat.

7 An verò si Nouitius probationis anno iam expleto, defereat religionem, & postea rediret, egeat nouo probationis anno ad profitendum? negatiuè respondet Barbof. d. par. 3. all. 101. n. 28. etiam si longa mora intercesserit, vt d. Bonacin. de Clausur. q. 2. pun. 10. diff. 2. nu. 4.

8 Obseruant 4. quod finito anno Nouitiatus possunt Superiores ex iusta causa Nouitij professionem differre, puta si adhuc habilis non sit, dummodò spem probabilem habeant, quod efficiatur

habilis intra sex menses, vt declarauit Pius V. apud Quarant. in ver. monasteria & Cõuentus vers. sciendum Bonacin. loco cit. Riccius in Prax. par. 4. ref. 255.

9 Obseruant 5. Cõuertitas eo ipso, quod ingrediuntur monasterium, posse emitte professionem ex priuilegio sedis Apostolicæ cõcesso ante Concilium Tridentinum, vt censuit Sac. Congregatio Concilij sub die 11. Ianuarij 1620 teste Barbof. d. p. 3. all. 101. num. 34. ubi etiam dicit, huiusmodi priuilegium non fuisse sublatum per decretum Tridentini d. sess. 25. cap. 15. quia in cap. 18. eiusdem sessionis præseruantur earum cõstitutiones.

10 Item Pius V. in constit. que incip. Summi Sacerdotij cura, concessit monialibus Dominicanis, vt in articulo mortis constituta, in manibus Abbatissæ, seu Priorissæ vel alterius Superioris Nouitiarum illius monasterij professionem, emitte possint etiam ante annum probationis expletum, dummodò legitimam ætatem habeant, vt refert. Lezan. in Sum. qq. reg. 10. 1. cap. 25. nu. 39. quod priuilegium non fuit abrogatum per constitutionem Greg. XIII. incip. In tanta rerum, & negotiorum mole, vt dicunt Doctores apud Barbof. d. all. 101. nu. 33. & seq. Dian. par. 3. tr. 2. ref. 17. ubi id extendit ad Nouitios aliarum Religionum.

11 An verò virtute huius concessio- nis, & professionis monasterium succedat in bonis Nouitij, vel Nouitiæ sic, professæ in præiudicium suorum heredum, & aliorum
ve.

venientium ab intestato affirmat
 Dian. d. par. 3. tr. 2. ref. 17. ubi citat
 Megal. in 2. par. lib. 2. cap. 27. n. 50.
 Sanch. in sum. tom. 2. lib. 5. cap. 4.
 num. 16. Zanard. in Direct. Theol.
 par. 2. c. 17. & alios, quibus adde
 Lezan. in sum. tom. 1. cap. 25. n. 39.
 quia ubi semel quis virginitate illius
 privilegij professus est, redditur
 verè in posterum professus ita,
 ut ad pristinam sanitatem restitu-
 tus alia professione non indigeat;
 unde Monasterium illi uti pro-
 fesso succedit iuxta auct. ingres-
 si, & ibi DD. C. de Sacros. Eccles.

Secundò contrariam tenet Ricc. in
 Prax. for. Eccles. par. 2. ref. 493. ubi
 dicit, quod tunc monasterium
 succedit, quando explorata vo-
 luntate tempore sanitatis cum
 debitis requisitis professio emit-
 titur; secus si Novitius profes-
 sionem faceret tempore infirmi-
 tatis, seu morte imminente ex
 devotione, seu ad lucrandas in-
 dulgencias, quibus gaudent Re-
 ligiosi in illo articulo: tunc enim
 monasterium non succedit, siue
 huiusmodi professio tempore in-
 firmitatis fiat ante annum, siue
 post annum probationis, & hanc
 sententiam tenet etiam Ludou. 1.

12 Ex quo inferre idem Ricc. in
 Prax. ut supra par. 4. ref. 257. in
 fin. quod neque hoc casu debe-
 tur dos monasterio: quia neque
 in matrimonio carnali dos de-
 betur, si maritus onera matri-
 monij non sustinuit iuxta l. pro
 oneribus C. de Iun. do.

Confirmatur hæc sententia ex
 decreto Sac. Congregationis
 quæ censuit, monialem sic pro-
 fessam, si ex ea infirmitate non
 decesserit, verè professam non
 esse, sed nova indigere professio-
 ne, ut refert Lezan. in sum. to. 1. d.
 cap. 25. num. 39. ex quo contruit
 ratio contrariæ sententiæ.

S U M M A R I U M.

- 1 Puella ad habitum regularem, seu
 ad professionem admitti non de-
 bet, nisi prius eius voluntatem
 Episcopus exploraverit.
- 2 An hoc procedat in monialibus
 à iurisdictione Episcopi exemptis.
- 3 An Virginis voluntas exploran-
 da sit tam tempore ingressus, quàm
 professionis.
- 4 Vbi huiusmodi exploratio sit fa-
 cienda.
- 5 An valida sit professio facta
 absque tali exploratione.

C A P. X.

De professione monialium.

ANCTA Tridentina sy-
 nodus libertati pro-
 fessionis Virginium
 Deo dicandarum
 prospiciens statuit,
 nè puella ad habitum regularem
 aut professionem admittatur, nisi
 Episcopus, vel eius Vicarius Vic-
 ginis voluntatem prius explora-
 verit, an sciat, quid agat, & an
 coacta, vel seducta sit, ut in sess.
 25. de Regul. c. 17. cuius dispositio-

K K K K n e m

2 nem procedere etiam quoad moniales ab Episcopi iurisdictione exceptas censuit Sac. Congregatio Concilij, quae refertur inter *Decis. nouissim. Diuers. par. 4. dec. 21. illamq. refert etiam Dian. p. 3. in 2. ref. 47.* Vnde nè professionis tempus Episcopus ignoret, Praefecta monasterio ante mensem certiore illi facere debet, alias ab officio suspensa est, quamdiu eidem Episcopo videbitur *ex. d. Conc. cap. 17.*

Præterea si Abbatisa, vel Prelatus aliquam absque prædicto examine ad professionem admittent, rei essent peccati mortalis, in quod incurreret etiam ipsa puella, *ut dicit Dian. loco cit.*

Quare Sac. Congregatio censuit, posse Episcopum prohibere Abbatissis, & alijs superioribus Regularibus monialium ipsis Regularibus subiectarum sub censuris, & alijs pœnis sibi bene visis, nè puellam ad professionem admittant nisi prius ab eodem Episcopo, siue loci ordinario ipsius puellæ voluntas exploretur, *ut refert Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 13. all. 100. in princip. vbi etiam subdit, quod Episcopus hac de re certior factus intra 25. dies examē hoc perficere debet, quibus elapsis non potest de eo amplius se intrmittere, & ita etiam decisum refert Ricc. in Col. lect. dec. 2582. par. 7. & in Prax. p. 4. ref. 198. Lezan. in sum. q. 7. Reg. 10. 3. in ver. Episcopus quoad Regulares numero 10.*

3 Sed quæres, an Virginis voluntas ab Episcopo exploranda sit

utroque tempore, ingressus scilicet, & professionis? Resp. affirmatiuè, *ut constat ex Concilio loco cit. & declarat Sac. Congreg. apud Piafec. in Prax. Episcop. p. 2. cap. 3. num. 55. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 195. alij tamen alferunt, vsu, & consuetudine iam receptum esse, ut vnica præmittatur exploratio, quando scilicet, puella professa est, ita Sanoh. in sum. tom. 2. lib. 5. cap. 4. num. 84. Rodriq. in qq. Regul. tom. 3. quæst. 12. art. 2. quos refert, & sequitur Dian. d. par. 3. tr. 2. ref. 47.*

4 Huiusmodi autem exploratio ad crates ferreas faciendâ est ita vt ad hunc effectum non possit Episcopus clausurâ intrare, *ut dicunt DD. apud Barbof. d. all. 100. num. 6.* In hoc actu præmittendæ sunt necessarię interrogationes, & quidquid puella respondet, describi debet à publico Notario præsentibus testibus idoneis, *ut d. Ricc. in Prax. p. 4. ref. 195.*

Poterit tamen episcopus ex alia qua iusta, & rationabili causa, puellam examinare etiam extra septa eiusdem monasterij in aliquo religioso loco, qui iudicio Episcopi aptior, & commodior videbitur, *ut censuit Sac. Congr. t. 17. Ricc. loco cit. d. ref. 195. & 199. Barbof. vbi supra nu. 5. vbi etiam dicit, quod ordinarius voluntatem puellæ, quæ habitum suscepit, explorare non debet ad petitionem volentis eam in uxorem ducere, sed expectandum est tempus faciendæ professionis.*

5 Quæres 2. an valida sit professio facta absque huiusmodi explo-

ratione 2 affirmatiue respondet Ricc. in Collect. decis. 2582. in sup. par. 7. ubi etiam refert, ita declarasse Sac. Congregationem, & ideo ordinarius permittere debet, vt Virgines sic professæ in eo statu permaneant, quæuis Abbatissas, & Prelatos Regulares illas ad professionem admittentes absque exploratione prædicta punire possit ecclesiasticis censuris, & alijs iuris remedijs coercere non obstantibus quibuscunque priuilegijs, vt declarauit Sac. Congregatio apud Ricc. in Prax. vt supra par. 4. ref. 197. Barbof. loco cit. numero 2.

S V M M A R I V M

1. Que requirantur, vt professus possit dicere de nullitate professionis.
2. An post quinquennium nulliter professus possit reclamare.
3. An metus reuerentialis annullat professionem.
4. Quid si quis esset inhabilis ad profitendum.
5. An Prælati Religionum possint post quinquennium eicere à Religione inualidè professum.
6. In Nouitijs receptione, ac professione requiritur consensus monasterij.
7. Nullitas professionis coram Episcopo, & Superiore regulari coniunctim est deducenda.
8. Quid si Nouitius emiserit professionem in Conuentibus non designatis.
9. An Regularis, qui temerariè habitum dimisit, sit audiendus

- super nullitate professionis.
10. An si professus declaratur nulliter professus, etiam annullata renuntiatio.
 11. An annullata professione quis reincidat in nullitatem irregularitatem.
 12. An inualidè professus, rediens propria auctoritate ad seculum sit tutus in conscientia.
 13. An Religiosus reclamare possit contra professionem peractam absque præuia informatione de eius natalibus, & alijs iuxta constitutionem Sixti V.
 14. An Prælati recipientes Nouitios absque dicta informatione incidant in penas dictæ Constitutionis, si Nouitius careat omni impedimento.

C A P. XI.

An, & quando Professus, vel professa possit dicere de nullitate professionis.

I Acutum Concilium Tridentinū tria requirit, vt inualidè professus reclamās possit audiri: Primò, vt reclamet intra quinquennium; Secundò, vt causas nullitatis deducat coram Superiore suo, & ordinario; Tertio, vt antea habitum sponte non dimiserit: tunc enim nullatenus ad allegandam quamcunque causam admittitur, sed ad monasterium redire cogitur, & tamquam Apostata punitur, vt in sess. 25. de Regul. cap. 19. quod decretum habet

K K K K 2 re

re locū etiam in Equitibus Hierosolimitanis resoluit Sac. Congregatio apud Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 172.

3 Observant tamen Doctores, quod etiam post quinquennium dici potest de nullitate professionis, si post quinquennium causa metus duraret, *lato Ricc. in Prax. ut supra par. 1. ref. 560* vel si toto illo tempore quinquennij duraverit impotentia reclamandi *Ess. de Inst. & Jur. lib. 2. cap. 41. dñb. 7. num. 63. vers. notandum secundum, quod refert Gratian. discept. 413. num. 9 & 10. quibus adde alios apud Dian. par. 3. tr. 2. ref. 53.*

Alij verò sentiunt, Regularem post quinquennium memoratum non esse audiendum, etiamsi allegaret vim, & metū semper durasse, nisi intra ipsum quinquennium reclamaverit, idque legitime probaverit, & ita declarasse *Greg. XIII. testatur Val. in Diff. utr. for. ver. Regularis diff. 2. nu. 3. quem refert Dian. par. 3. tr. 2. ref. 62. Bonacin. de Clausur. q. 2. pun. 10. diff. 4. num. 4. & hanc sententiā sequitur etiam Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 104. num. 19. in nouissima impressione: hoc enim*

4 quinquennium prefixum fuit in communē Religionis quietem; & ideo currit etiam minori, & ignorant, *ut post Sanch. d. Ricc. in Prax. par. 1. ref. 561. & 639.*

Quare, ut quis post quinquennium audiri possit, debet

5 impetare rescriptum à Papa, sine quo nec Superior, nec Episcopus possunt audire reclamantem, seu allegantem causas nulli-

tatis suæ professionis, *ut d. Hier. Rodriq. in Comp. qq. reg. ref. 101. n. 71. quem refert Dian. d. p. 3. tr. 2. ref. 62.*

An verò solus metus reuerentialis annullat professionem? affirmatiuè respondet Pont. *de matrim. lib. 4. cap. 11. num. 15. & 16. Pontel. in Dñb. Regul. ver. professio num. 12. quos refert, & sequitur Dian. ubi supra ref. 92. ubi etiam restatur, ita declarasse Sac. Cong. ac Rotam Romanam.*

Sed alij contrariam sententiā tuentur; quia alius, vel filia liberam habet arbitrium in electione propositi, & potest sequi, vel non sequi Parentum voluntatem *cap. cum virum de Regul. cap. fin. Qui Cler. vel vou. nisi ultra metū præcesserint minæ, vel verbera, & quia tunc metus reuerentialis sufficeret ad annullandam professionem Bart. in l. 1. §. quæ oneranda num. 4. ff. Quar. rer. act. non dat. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 401. ubi citat Boer. dec. 100. nu. 12. An. ail. 88. nu. 6. Riminal. inu. conf. 5. num. 31. & conf. 41. nu. 49. lib. 1. Cephal. conf. 741. Mandel. cōf. 77. lib. 1. & alios.*

4 Observant 2. Concilium non loqui de inhabilibus ad profitendum, quales sunt qui habent impedimentum perpetuum: isti enim etiam transacto quinquennio possunt reclamare *Nau. conf. 26. num. 12. de Regul. Bonacin. de clausur. q. 2. pun. 10. diff. 4. nu. 7. neque loqui de Prælatis Religionū, qui transacto etiam quinquennio, præmissa causæ cognitione, eijcere possunt Religiosam inua-*

annalidè professum ex defectu alicuius conditionis irritantis professionem *Nau. conf. 87. cod. tit. & alij apud Barbof. d. par. 3. all. 104.*

6 *in fin.* puta si defecerit cōsensus monasterij; tunc enim nulla est professio, vel habitus receptio, ut dicitur *Ricc. in Prax. par. 4. ref. 244.* quia professio est vtròque obligatoria, qua profitens se obligat monasterio, vel ordini ad seruandam ei secundum Regulam, & è contra monasterium ad ipsū alendum, & tractandum, vt filij: atque ita est necessarius vtriusque partis consensus, Contentus scilicet, & Prælati professionem acceptantis, ac ipsius profitentis *Nau. conf. 87. de Regul. Barbof. d. all. 104. num. 20. Gratian. discept. 413. num. 15.* Vnde nec capitulum repugnante Prælato, nec Prælati repugnante Capitulo potest aliquem ad professionem, admittere *Ricc. loco cit. d. ref. 244. Gratian. discept. 440. nu. 18. & seq.*

7 Observant 3 ad eodè esse necessarium, vt nullitas hæc deducatur coram ordinario, & superiore regulari, vt si coram vno tantum deducta fuerit, decretum esset nullum: quia non seruatur in tali causa forma Concilij; & per consequens Religiosus tenetur reuerti ad suum monasterium, etiã si fuerit eiectus à superiore Regulari declarante ex officio professionem nullam, vt censuit Sac. Congregatio Concilij teste *Ricc. in Prax. par. 1. ref. 20.* Dicit tamen *Barbof. d. par. 3. all. 104. num. 11:* quod si ordinarius simul sit superior, V.G. si Episcopatus mona-

sterium est vnitum, solus ordinarius de nullitate posset cognoscere.

8 Causa verò nullitatis receptionis, & professionis per Nouitios emissa in Conuentibus non designatis contra formam decreti Clementis VIII. apud *Quaran. in ver. monasteria, & Conuentus* coram Sac. Congreg. Concilij ventilanda sunt: & ideo si Regulares contra prædicti decreti formam recepti, ac professi è religione infra quinquennium exire, vel superiores extra Religionem illos eijcere voluerint, eandem Sac. Congregationem adire debent *ex decreto Urbani VIII. incip. Ad occurrendum, quod refert Barbof. post 3. par. tractatus de offic. & pot. Episc. constit. 63.*

9 Observant 4 quod dimissio temeraria habitus non impedit, quin Regularis audiatur super nullitate professionis, si postea eundem habitum reassumat *ita Nau. conf. 23. num. 2. de Regul. Ricc. in Prax. par. 3. ref. 321. Gratian. discept. 413. num. 6. & seq. & alij apud Dian. par. 3. tr. 2. ref. 53.*

10 Quæres, an si professio declaratur nulla, censetur etiam annullata renunciatio? affirmatiuè respondet *Ricc. in Prax. par. 3. ref. 354.* tum quia renunciatio est accessoria, & dependens à professione; tum etiam quia in quolibet actu, & contractu etiam iurato intelligitur apposta clausula, rebus sic stantibus, etiam si non exprimat *l. c. u. quis ff. de solut. l. quæro §. inter locatorem ff. locat.*

11 Addit idem *Ricc. in Prax. vt supra*

si supra par. 2. ref. 3. 11. quod annullata professione, si talis nulliter professus erat irregularis, remanebit adhuc irregularis: quia licet per ingressum in Religionem tollatur irregularitas, id tamen intelligitur non de simplici ingressu, sed sub conditione, si in Religione perseverauerit, ut notat etiam Sorb. in ver. Nouitius, ubi de Nouitiorum absolutione, vers. deinde; & hec videtur verior sententia, quamvis contrarium teneat Bartholom. de Vechis in Prax. Nouit. disp. 9. dub. 25. nu. 3. quem refert, & sequitur Dian. p. 3. tr. 2. ref. 44. ubi dicit, quod absolutio, vel dispensatio pure, & simpliciter data non est ita explicanda, ut censetur data cum reincidentia, nisi in casibus a iure expressis, vel nisi facultas absolvens, vel dispensandi ita expresse concessa sit.

12 Quæres 2. an inualidè professus qui non seruata forma Concilij sed propria auctoritate redit ad seculum, sit tutus in conscientia? affirmatiuè respondent DD. communiter, quia talis reuera in foro conscientie non est professus: & ideo nullo vinculo est affectus religioni, dummodò talem professionem postea non ratificauerit, ita Nau. conf. 89. n. 6. & seq. de Regul. Dian. par. 3. tr. 2. ref. 53. Barbof. d. par. 3. all. 104. nu. 20. in fin. Ricc. in Prax. par. 3. ref. 321. Gratian. discept. 413. num. 12. & seq. & alij.

13 Quæres 3. an Religiosus reclamare possit contra professionem peractam absque præuia in-

formatione de eius natalibus, & alijs iuxta constitutionem Sixti V. incip. Cum de omnibus. Negatiuè respondet Bonacin. in Tract. de Clausur. q. 2. pun. 10. diff. 2. S. 6. num. 11. quia professio facta sine præfata informatione, & solemnitate à Sixto V. præscripta, hodie irrita non est: nam Clemens VIII anno 1602. præfatam Sixti V. Constitutionem reuocauit quoad irritationem professionis, relictis in suo robore penis contra Superiores admittentes aliquem non seruata forma à Sixto V. præscripta.

Obseruat tamen Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 104. numer. 20. quod talis professio nulla est specialiter propter defectum consensus recipientium Nouitiū ad Religionem, & propter expressam protestationem, quæ hac de re eidem fit, antequam profiteatur, ex doctrina Nauary. conf. 87. de Regul. ubi dicit, nullam esse professionem Nouitij descendens de genere Iudæorum, si fuerit admittus sub conditione, quod non esset de tali genere, quia dispositio conditionalis nulla est deficiente conditione *hædere dicit ff. de verb. sign. l. qui hæredi in fin. ff. de Condi. & demon. Clem. 1. de Concess. Prab.*

14 His adde, quod Prælati recipientes Nouitios sine dicta informatione non incurrerent pœnas à Sixto V. inflctas, si à parte rei Nouitius sic receptus careat omni impedimento, quia textus ligat solum recipientes criminosos, ut dicunt DD. apud Dian. par. 3. tr. 2. ref. 83.

SVM-

S V M M A R I V M.

- 1 Quibus liceat sacramentales confessiones audire.
- 2 Regulares absque licentia ordinarij confessiones audientes, possunt ab Episcopis puniri etiam ecclesiasticis censuris.
- 3 Beneficium parochiale obtinentes censentur approbati ad confessiones audiendas in ea tantum Civitate, vel oppido, ubi sita est Parochia.
- 4 An possint Parochi, aut alij Confessarij audire confessiones suorum subditorum in aliena Diocesi.
- 5 Item an possit Parochus concedere facultatem alteri Sacerdoti coniungendi sponfos in matrimonium in aliena Diocesi.
- 6 Regulares non indigent Episcopi approbatione quoad audiendas aliorum Regularium confessiones.
- 7 Prelati regulares possunt eligere in confessarium quemlibet Sacerdotem etiam ab Episcopo non approbatum.
- 8 Episcopi hodie non possunt eligere sibi confessarium non approbatum ab ordinario.
- 9 S. R. E. Cardinales possunt sibi, & familiae suae de confessario providere.
- 10 An Regulares possint absque approbatione Episcopi, audire confessiones monialium ipsis subiectarum.
- 11 Episcopus potest confessores monialium etiam regulares ex causa rationabili adnuere.

12 Ad monialium confessiones audiendas requiritur approbatio specialis.

13 An possint Regulares audire confessiones mulierum, & virorum tertij ordinis.

14 An possit Episcopus licentias audiendarum confessionum Regularibus concessas revocare.

15 An approbatio confessoriorum Regularium possit ab ordinario restringi, ac limitari ad certum tempus, locum, atque personas.

C A P. XII.

An, & quando Regulares possint audire fidelium confessiones.

Acra Tridentina Synodus statuit, vt nullus etiam Regularis possit confessiones secularium etiam Sacerdotum audire, nisi aut parochiale beneficium habeat, aut ab Episcopis per examen si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbatione quae gratis danda est, obtineat, vt in sess. 23. de ref. cap. 15.

Vnde Regulares absque expressa licentia Episcopi Sacras confessiones audire presumetes ab eodem episcopo puniri possunt etiam ecclesiasticis censuris per constit. Urbani VIII. incip. Alias a nobis, quae refert Barbof. post. 3. par. tractatus de offic. & pot. Episc. constit. 67.

Scio, Religiosos Societatis Iesu, ex privilegio Greg. XIII. ab ali-

aliquo ordinario semel approba-
tos, & a suis superioribus ad hu-
iusmodi munus deputatos posse
non repugnantibus Parochialiū
ecclesiarum Curatis, confesio-
nes audire, ac verbum Dei præ-
dicare: dummodò id non faciant
in locis, in quibus ordinarij mor-
rantur, sine eorum licentia de-
super obtenta, *vt testatur fr. Em-
man. in Bull. Cruciat. §. 9. nu. 144.
quem refert Barbof. de offic. & pot.
Episc. par. 2. all. 25. num. 33. Lezan.
in sum. qq. Reg. tom. 1. cap. 19. nu. 5.
quemadmodum presbyteri Con-
gregationis Oratorij, si Romæ
fuerint ad confessiones audien-
das approbati, non debent am-
plius extra urbem examinari à
locorum ordinarijs, sed illis suffi-
cit præsentare eorum licentias
Romæ habitas, *vt refert Qua-
rant. in ver. Confessor. & alij, qui-
bus adde Dian. par. 3. tr. 2. ref. 111.
vbi dicit, quod eadem facultate
frui possunt alij Religiosi commu-
nicantes in priuilegijs. Sed hæc
priuilegia fuerunt reuocata per
constitutionem Urbani VIII. edic-
tam die 17. Septembris 1628. qua
incip. Cum sicut accepimus, vt no-
tat etiam Dian. par. 3. tr. 2. ref. 123.
Lezan. loco cit. num. 5. Ricc. in
Prax. for. eccles. par. 4. ref. 317.**

3 Observant autem DD. quod
beneficium parochiale obtinen-
tes censentur approbati ad con-
fessiones audiendas in ea tantū
Ciuitate, vel oppido, vbi sita est
Parochia, non autem passim per
totam Diocesim, *vt censuit Sacr.
Congreg. Concilij teste Piafec. in
Prax. Episc. par. 2. cap. 2. num. 10.*

suorum tamen subditorum con-
fessiones audire possunt per to-
tam diocesim, immò etiam in
diocesi aliena *Henriq. lib. 6. c. 7. §.
1. Tolet. in Instruct. Sacerd. lib. 3. c.
13. in fin. Valer. de Differ. inter. &
trumque for. ver. Absolutin differ.
1. num. 4. & alij, quos refert, & se-
quitur Barbof. d. par. 2. all. 25. n. 38.
quemadmodum alij etiam Con-
fessarij delegati siue seculares, si-
ue regulares possunt absolueri
subditos Episcopi delegatis etiā
extra diocesim *vt d. Dian. par. 3.
tr. 2. ref. 123. & tr. 4. ref. 144. vbi ci-
tat Sanch. de matrim. tom. 1. lib. 3.
disp. 3. num. 2. Megal. in p. par. lib.
1. cap. 7. num. 25. & cap. 9. num. 12.
Veg. in sum. tom. 1. c. 62. cas. 41. Suar.
in 3. par. tom. 4. disp. 28. sect. 6. & 7.
Peirin. de Relig. subd. tom. 1. q. 1. c.
21. §. 2. Nugn. in 3. par. tom. 2. q. 8.
art. 5. dub. 8. contra Sylu. in ver. Cō-
fessor. 1. n. 12. N. u. in man. cap. 27.
nu. 266. & alios: & ratio est, quia
isti confessarij delegati habent iu-
risdictionem in personas huius-
modi pœnitentium, quæ cum sit
voluntaria, potest etiam extra
territorium exerceri *iuxta l. 2. ff.
de offic. Proconf. quod intelligit,
dummodò tales subditi extra ter-
ritorium reperti non mutauerint
domicilium, vt d. Lezan. in sum.
tom. 1. cap. 19. num. 5.***

5 Eadē ratione posset Parochus,
vel ordinarius concedere facul-
tatem alteri Sacerdoti coniungē-
di sponso in matrimonium non
solum in propria Parochia, sed
etiam extra illam, etiam in alie-
na Diocesi, *vt resoluunt DD. apud
Barbof. de offic. & potest. Episcop.
par. 2.*

- par. 2. all. 32. num. 95. & 114.
- 6 Observant, Regulares non indigere Episcopi approbatione quoad audiendas aliorum Regularium confessiones, sed satis esse proprii regularis Superioris licentiam: quia Concilium loco cit. loquitur de confessionibus secularium, & nihil innovat quoad Regulares *Nau. cap. 4. num. 7. Barbosa. d. par. 2. all. 25. num. 64. & alij.*
- 7 Unde Prælati regulares, quales sunt Generales, Provinciales, Guardiani &c. possunt sibi eligere in confessarium quemlibet sacerdotem, etiam si ab Episcopo non fuerit approbatus *in pta. cap. ult. de Penit. & remis. quod ad alios etiam regulares subditos habentes à suis superioribus licentiam eligendi confessarium, extendit Dian. par. 2. in 2. ref. 3. & 30. ubi citat. Portell. in Dub. reg. ver. Confessor erga regulares nu. 14. Suarez. tom. 4. disp. 28. sect. 4. nu. 5. Conin. eb. de Sacram. disp. 8. dub. 7. nu. 48. Reginald. to. 1. lib. 1. cap. 5. num. 41. Grass. par. 1. lib. 3. cap. 5. num. 107. Henriq. lib. 6. cap. 33. num. 1. & alios.*
- 8 Episcopi verò vigore privilegij, de quo in d. cap. ult. de Penit. & remis. non possunt hodie sibi eligere Confessarium non approbatum ab ordinario: obstat enim dispositio Concilij Tridentini requirentis in Confessario ordinarij approbationem: quæ quidem conditio, cum vniuersaliter appositâ sit respectu omnium secularium, idè Episcopum etiam comprehendit, et declaravit Sac. Congregatio teste *Barbos. d.*
- par. 2. all. 25. num. 27. & ita etiam tenent DD. quos refert, & sequitur. *Dian. par. 2. in 2. ref. 3. p. 3.*
- 9 Possunt tamen Cardinales, siue ex licentia tacita Summi Pontificis, siue ex consuetudine, sibi & familie suæ de Confessario providere: quia respectu familie, & domesticorum suorum quasi pastores sunt, ut d. *Comital. respôs. moral. lib. 1. q. 101. num. 4. Nat. in Sum. ver. Cardinalis num. 8. & alij apud Barbos. d. par. 2. all. 25. num. 20.*
- 10 Notandum est autem, quod Regulares nequeunt absque Episcopi approbatione audire confessiones monialium, etiam ipsi subiectarum, et declaravit *Greg. XVI. in Constitut. incip. Inscrutabili, edita Nonis Febr. 1522. ex qua licet etiam Episcopo ex rationabili causa Superiores Regulares admonere, ut eiusmodi confessores amoveant, ipsique Superioribus idfacere detrectatibus, aut negligentibus, potest Episcopus prædictos confessores amovere, nec tenetur causam Superioribus Regularibus significare, & ita censuit Sac. Congregatio apud Barbos. post 3. var. tractatus de offic. & pot. Episc. pag. 57.*
- 12 Nec sufficeret approbatio generaliter ab Episcopo concessa, ad confessiones personarum secularium audiendas, sed requiritur specialis: immò Regularis ad audiendas confessiones monialium vnius monasterij approbatus non potest audire confessiones monialium alterius monasterij, et censuit Sac. Congregatio.

Concilij teste eodem Barbof. loco proxime citato fol. 57.

13 Neque possunt sacerdotes regulares audire confessiones sacramentales mulierum tertij ordinis, quæ de penitentia dicuntur, nisi ab ordinario approbati fuerint ad confessiones secularium audiendas; nec possunt illas in paschate communicare *ex decreto Sac. Congreg. Episc. & Regul. quod refert Lezan. in Summ. 99. reg. to. 2. cap. 14. num. 29. & 34.*

An verò sacerdotes regulares possint audire confessiones viro- rum Tertij Ordinis Collegialiter, aut cum claustralibus viuentium affirmat Lezan. *loco cit. d. num. 34.* etiam si ab ordinario approbati non fuerint: subdit tamen ibidem, quod Regulares huiusmodi tertiaris extra conuentum non possunt alia sacramenta ministrare præter sacramentum penitentia.

14 Quæres, an possit Episcopus licentias audiendi confessiones Regularibus concessas reuocare? Resp. quod si Regulares præiudice examine liberè approbati fuerint, non possunt ab eodem Episcopo suspendi, nisi ob non seruatum interdictum ab ipsis Ordinarijs positum, vel ob aliam nouam causam ad confessiones pertinentem, quam tamen Regularibus non tenetur Episcopus significare, *ut declarauit Urbanus VIII. in Constit. incip. Alias à nobis, & censuit Sac. Congregatio, ut refert Barbof. de offic. & potest. Episc. par. 2. all. 25. num. 50. & post 3. p. eiusdem tractatus fol. 57. & 122.*

Limita in Episcopo successore, qui pro maiori conscientia suæ quiete potest iterum ad examen vocare approbatos ab Episcopo predecessore, & quos idoneos minime inuenerit, reijcere *iuxta constitutionem Pij V. in ep. Romani Pontificis providentia, ac dicta constitutione Urbani*: nequit tamen confessionum audiendarum facultatem omnibus simul vnus Conuentus regularibus Confessarijs Sac. Congregatione inconsulta adimere, *ut resoluit eadem Sac. Congreg. teste Rio. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 71. Barbof. d. all. 25. num. 45. & seq. ex quo infert Lezan. in Sum. to. 1. cap. 19. num. 9.* quod si omnes vnus Conuentus simul ab audiendis confessionibus suspendantur, non tenentur obedire, quia in tali casu ordinarij excederent limites auctoritatis, quam habent.

Si verò huiusmodi licentiæ ad beneplacitum concedantur, possunt etiam absque vlla causa reuocari, *ut dicunt DD. apud Barbof. d. all. 25. num. 55. & seq.*

15 His adde, quod approbatio Confessariotam regularium potest ab ordinarijs iusta, & rationabili causa concurrente restringi, ac limitari ad certum tempus, locum, atque personas *ex dicta Constitutione Urbani VIII. ac declaratione Sac. Congreg. quam refert Barbof. ibi supra nu. 51. Lezan. in Sum. to. 1. d. cap. 19. nu. 8.*

S V M M A R I V M.

1 Regulares, antequam prædicent, se personaliter coram Episcopo presentare, ac benedictionem

pete.

- petere debent.*
- 2 *Quando licentiam Episcopi obtinere teneantur.*
- 3 *In ecclesijs suorum ordinum sufficit, si Regulares benedictionem ab Episcopo petant, licet illam non obtineant.*
- 4 *An Episcopus possit Regulares predicatorum examinare circa doctrinam.*
- 5 *An Regularis predicans sine licentia vel benedictione Episcopi possit ab eodem Episcopo puniri.*
- 6 *Quando possit Episcopus Regularibus predicationis munus interdicare.*
- 7 *Regulares ea hora, vel tempore, quo Episcopus predicare voluerit, predicare nequeunt.*
- 8 *A quo sit puniendus Regularis benefices predicans.*

C A P. XIII.

An Regularis sine licentia Episcopi predicare possit.

- 1 **R**egulares etiam in ecclesijs sui ordinis predicare non possunt, nisi a suis superioribus examinati, & approbati se personaliter coram Episcopo presentauerint, & ab eo benedictionem petant; in ecclesijs vero, quae sui ordinis non sunt, ultra licentiam suorum superiorum, etiam Episcopi licentiam obtinere debent, ut statuit Concilium Tridentinum sess. 5. de ref. cap. 2. tradicente vero Episcopo neque in ecclesijs suorum ordinum prae-

dicare possunt, ut ex eodem Concilio sess. 24. de ref. cap. 4. & nouissime statuit Greg. XV. in constit. que incip. Insuperabili.

3 Ex quo obseruant DD. quod in ecclesijs sui ordinis sufficit, si Regulares benedictionem ab Episcopo petant, licet illam non obtinuerint ita, ut si Episcopus non modo benedictionem non concesserit, verum etiam Regularibus prohibuerit, quominus praedicent, adhuc illis liceret in sui ordinis ecclesijs praedicare ex constitutione Urbani VIII. incip. Alias a nobis, quam refert Barbosa post. 3. par. tractatus de offic. & pot. Episc. constit. 67. & censuit etiam Sac. Congregatio teste Vulp. in Prax. iudic. cap. 42. nu. 3. Lezan. in sum. qq. reg. tom. 1. cap. 20. nu. 3.

4 Obseruant 2. quod si alicubi longo vsu obtentum esset, ut regulares Praedicatorum examinentur ab Episcopo circa doctrinam, talis consuetudo esset seruanda, quia decretum Concilij loco cit. vbi huiusmodi examen Superioribus Regularibus committitur, non inficit consuetudinem in contrarium, ita Campan. in Diuers. Iur. canon. nu. 12. c. 13. num. 9. quem refert, & sequitur Barbosa de offic. & pot. Episc. par. 3. art. 76. num. 23. in fin.

Addunt alij, posse Episcopum etiam seclusa consuetudine examinare Regulares, qui in ecclesijs, quae suorum ordinum non sunt, praedicare voluerint, & ita seruari in praxi dicit Dian. par. 3. tract. 2. ref. 111. in fin. & censuit etiam Sacra Congregatio apud Le-

zan. in sum. qq. reg. tom. 3. ver. con-
ditionator regularis num. 7.

5 **Observant 3.** Regularem prædicantem absque Episcopi licentia non ab Episcopo, sed à suo superiore puniendum esse, *ut est sicut Sac. Congregatio teste Piafec. in Prax. par. 2. cap. 3. num. 47. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 3. resol. 169.* hodie tamen per dictam constitutionem Greg. XV. Episcopus quoscunque exemptos tam seculares, quam regulares, qui sine eius licentia, aut non petita illius benedictione, aut illo contradicente prædicare præsumpserint, censuris ecclesiasticis, aliisque poenis puniri potest, *ut notat etiam Vulp. in Prax. iudic. c. 427. 3. Lezan. in sum. tom. 1. cap. 20. nu. 3. Dian. par. 3. tr. 2. ref. 111.*

6 **Observant 4.** posse Episcopum prædicationis manus interdiceret Regularibus, qui ecclesie Prælati, aut Principibus secularibus detrahunt, vel scandala, aut errores disseminaverint, etiam si in monasterio sui, vel alterius ordinis prædicent, *ut ex Conc. d. sess. 7. cap. 2. Rodriq. tom. 3. qq. reg. q. 32. art. 2. Zerol. in ver. prædicatio vers. ad sextum Cened. pp. qq. 9. 26. n. 14.*

Addunt alij, Episcopum, etiam ex alijs causis sibi bene visis, posse Regularibus prædicationis officium interdiceret *iuxta Concilium d. sess. 24. de ref. cap. 4. ibi, contradicente Episcopo & c. idem. declaratum fuisse à Sac. Congregatione Concilij dicit Leo in sua Prax. par. 1. cap. 8. num. 9. quem refert Piafec. in Prax. Episc. par. 2. c. 3. num. 41. vers. si idem. ita, ut non*

teneatur Episcopus causas huiusmodi Regularibus significare *ex constit. Urbani VIII. incip. Alias à nobis.*

7 **Observant 5.** Regulares neque in Plateis communibus, neque in ecclesijs suorum ordinum prædicare posse ea hora, vel tempore, quo Episcopus prædicare voluerit, *Rodriq. tom. 3. qq. reg. q. 32. art. 1. & 5. Barbosid. par. 3. all. 762. num. 20. ubi ita intelligit decretum Concilij d. sess. 24. cap. 4. S. nullus Dian. par. 3. tr. 2. ref. 58.*

8 **Ultimò observant,** Regularem hæreses prædicantem non à suo Prælato regulari, sed ab Episcopo esse puniendum iuxta iuris dispositionem *cap. ad abolendam de Hæret. Conc. Trid. d. sess. 5. de ref. cap. 2. glos. in clem. vn. ver. à iure de excess. Prælat. Cened. pp. qq. ca non. q. 26. nu. 29. & alij apud Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 76. num. 49. & all. 103. nu. 56.*

S V M M A R I V M:

1 *Regularis extra Monasterium degens si delinquat, ab ordinario puniatur.*

2 *An hoc procedat in Equitibus Hierosolymitanis, ibidem.*

3 *Quid si Regularis commoretur in aliquo membro, seu grangia sui monasterij.*

4 *Et quid, si ad breve tempus extra claustra commoretur.*

CAP. XIV.

Quando Regularis degens extra
monasterium possit ab Epi-
scopo puniri.

Regularis extra mona-
sterium degens si de-
linquat, ab ordinario
loci tanquam super
hoc à Sede Apostolica delegato
secundum canonicas sanctiones
visitari, puniri, & corrigi potest
iuxta Conc. Tridentinum sess. 6. de
ref. cap. 3. cuius dispositionem
procedere etiam in Equitibus
Hierosolymitanis dicit Azor. In-
stit. mor. par. 1. lib. 13. cap. 4. quest. 3.
Rodrig. qq. reg. to. 2. q. 2. ar. 7. Spe-
rell. decif. 38. num. 18. Loccatell. de
Quo Fr. iudic. insp. 5. n. 136. Barbof.
de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 105.
num. 15. quamvis de hoc dubitet
Nau. conf. 21. de Regul.

Ex quo inferunt DD. quod
Regulares, qui extra Conuentum
etiam de Superiorum licentia
causa studiorum, vel occasione
docendi doctrinam Christianam,
vel nouum monasterium con-
struendi morantur, possunt ab
ordinario puniri, nisi ibi uiuant
sub superiore conuentualiter iu-
xta regulam institutum, Conc. Tri-
dent. sess. 21. de ref. cap. 8. & sess. 25.
de Regul. cap. 4. in fin. & censuram
etiam Sac. Congregatio apud Pia-
nc. in Prax. Episc. par. 2. cap. 3. nu.
42. Vulp. in Prax. iudic. cap. 4. 2. nu.
21. Sperell. decif. 38. num. 19. & 21.
Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3.
all. 105. num. 16. Ricc. in Prax. for.

acces. par. 3. ref. 269. contra Lezan.
in Sum. qq. reg. tom. 1. cap. 11. ubi
dicit, quod decretum Concilij
procedit solum in Regularibus
degentibus extra monasterium,
absque licentia Prælati, quia de-
gens extra monasterium cum li-
centia Prælati, dicitur esse in
monasterio.

Regulares vero sub regulari
obseruantia in aliquo membro,
seu grancia sui monasterij pro
Religionis seruitio cum licentia
Superioris commorantes, non
ab ordinario, sed à superiore re-
gulari puniendos esse, tenet DD.
quos refert, & sequitur Barbof.
d. par. 3. all. 105. num. 17. quia hu-
iusmodi loca gaudent priuilegijs
monasteriorum, quorum sunt
membra cap. recolemes 5. cetera
de Stat. Monach.

Addit Lezan: in Summ. to. 3.
ver. Episcopus quoad Regulares
num. 24. Concilium loco cit. ha-
bere locum contra Regularem
extra monasterium per notabile
tempus existentem, non autem
si ad breue tempus extra clau-
stra commoretur: quia illud ver-
bum, degens, quo utitur Con-
cilium, significat existetiam diu-
turtam, non breuem, seu tran-
seuntem.

S V M M A R I V M.

Regularis sine licentia Superio-
ris à suo Conuentu recte deni po-
test ab ordinario puniri: decla-
ratur nu. 2. & seq.

CAP. XV.

An, & quando Episcopus possit punire Regularem a suo conventu recedentem sine licentia superioris.

Non licet Regularibus a suis Conuentibus recedere etiam prætextu ad Superiores suos accedere, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui verò sine prædicto mandato in scriptis obtento repertus fuerit, ab ordinarijs locorum tamquam desertor sui instituti punitur *ex Conc. Tridentino sess. 25. de Regul. cap. 4.*

2 Observant tamen DD. Concilium loco cit. non substulisse legitimam appellationem, *Nau. cons. 4. num. 5. de Appell. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 4. ref. 329. & seq.* & idè si Regularis supra modum grauatus sine licentia ad suos Superiores pergat, vt à tali liberetur grauamine, non incideret in pœnas Concilij: quia dicens se grauatum, ob idque adiens Superiorem videtur appellare *cap. dilecti 2. de Appellat. Rodrig. qq. reg. to. 1. q. 30 art. 3. Cened. pp. qq. canon. 7. 26. nu. 20. vbi dicunt, quod in tali casu non esset necesse impetrare licentiam Prælati immediati, ad cuius grauamen tollendum pergitur ad Superiorem iuxta glos. in cap. cum pastoris 2. q. 7.*

3 Ex quo infert idem Cened.

loco cit. num. 22. Lexan. in Sum. qq. reg. to. 1. cap. 11. num. 11. Regularè non esse puniendum, si fidem faceret, se grauatum appellasse, vel de grauamine protestatum, iter asripuisse ad Superiorem, & idè licentiam in scriptis secum non deferre, quia Prælati, a quo appellauit, noluit eam sibi concedere.

4 Observant, 2. quod Religiosus ordinis Prædicatorum non habens licentiam potest ab ordinario puniri, etiam si adeat superiorè ex causa grauaminis: quia in Constitutionibus Fratrum Prædicatorum interdicitur ipsis Religiosis appellatio; & idè eo ipso, quod aliquis in prædicta Religione professionem emittit, videtur huiusmodi appellationi renunciare, *Cened. loco cit. nu. 22. Ricc. in Prax. par. 4. ref. 335.*

5 Hoc tamen intelligendum est, quando non est excessus in correctione, & mandata, vel præcepta Superiorum sunt rationabilia & legitime facta; nam si Superior in ijs deficiat, potest Religiosus appellatione tamquam iuris naturalis subsidio se tueri, vt d. *Nauar. d. cons. 4. num. 5. Ricc. in Prax. d. par. 4. ref. 336.*

S V M M A R I V M.

- 1 Regulares, quibus incumbit cura animarum personarum secularium, si delinquant in officio, ab Episcopo puniuntur.
- 2 An hoc procedat contra Rectores ecclesiarum militum S. Ioannis Hierosolymitani.

- 3 **C**anonicus exemptus per concordiam, si habeat curam animarum efficitur subditus Episcopi.
- 4 **Q**ualiter puniendi sint Regulares in tali casu.
- 5 **S**uperiores Regulares, si non deputent personas ad huiusmodi curam exercendam, ab Episcopo compelli possunt.
- 6 **Q**uando Episcopus visitare possit Ecclesiam Regularium.
- 7 **R**egulares curam animarum huiusmodi exercentes Synodo interesse debent.
- 8 **Q**uid si huiusmodi cura animarum exercentur per Sacerdotem secularem in monasterio, in quo Generalis alicuius Religionis sedem ordinariam principalem habet.
- 9 **A**n huiusmodi iurisdictio contra Regulares competat etiam Praepositis iurisdictioem quasi Episcopalem habentibus.
- 10 **A**n Episcopus in tali casu possit contra Regulares per censuras procedere.

CAP. XVI.

An Regularis exercens curam animarum puniri possit ab Episcopo.

- 1 **R**eligiosi, qui animarum curam personarum secularium exercent, in ijs, quae ad dictam curam, & sacramentorum administrationem pertinent, subiiciuntur iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi: nec aliqui ad id etiam

ad nutum amouibiles deputari possunt, nisi de eiusdem consensu, ac prauo examine per eum, aut eius Vicarium faciendo: excepto monasterio Cluniacensis suis limitibus, & exceptis etiam ijs monasterijs, seu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque alij monasterijs, seu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores iurisdictioem episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent, ut in Concil. Trident. sess. 25. de Regul. cap. 11.

2 Eandem facultatem habent Episcopi quoad parochiales ecclesias militum S. Ioannis Hierosolymitani, & illarum Vicarios, Rectores, ac ministros, ex constitutione Pij V. incip. *Exposcit, quam refert. V. ulp. in Prae. iudic. cap. 42. num. 7. Barbof. post. 3. par. tractatus de offic. & pot. Episc. cons. 26.*

3 Ita etiam Canonicus alias exemptus a iurisdictioe Episcopi per concordiam, si habeat curam animarum, non obstante concordia efficitur subditus Episcopi *Seraphin. decis. 1058. num. 6.*

4 Observant tamen Doctores, Religiosos delinquentes circa curam animarum, vel administrationem Sacramentorum ab Episcopo esse puniendos iuxta ipsius ordinis regularia statuta intra septa regularis loci, ut ex constitutione Leon. X. notat *Lezan. in sum. qq. reg. tom. 1. cap. 11. num. 7.*

5 Observant 2. Sacerdotes siue seculares, siue regulares ad exer-

cen-

cedant huiusmodi curam ponendos esse, ad arbitrium Superiorum ipsorum Regularium, non autem ad arbitrium Episcopi, quamvis examinari, & approbari prius debeant ab Episcopo, antequam ponantur, *vt censuit Sac. Congregatio apud Piafec. in Prax. Episc. par. 2. cap. 3. nu. 46.* Si vero in deputando superiores negligentes fuerint, vel non deputarent tot personas, quot ad exercitium curæ sufficerent, ab Episcopo compelli possunt, *vt deputent iuxta decretum S. C. Congregationis, quod refert Ricc. in Prax. for. eccles. par. 3. ref. 269. Piafec. loca cit.*

6 Observant 3. posse Episcopum visitare ecclesias monachorum, seu Regularium, in quibus cura animarum exercetur, atque etiam inquirere, quomodo conferuetur Sanctiss. Sacramentum, & ecclesiastica ornamenta, *vt d. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. resol. 276. & p. 4. ref. 181. & censuit Sac. Congreg. teste Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 74. num. 21. vbi etiam dicit, quod Parochus regularis extra Sacramentorum administrationem, & curam animarum delinquens non ab Episcopo, sed a suo Superiore puniendus est, vt censuit etiam Sac. Congregatio apud Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 523.*

Addunt alij, posse Episcopum visitare etiam ecclesias parochiales, in quibus Abbates iurisdictionem episcopalem, & temporalem in Parochia, & parochianos exercent, si Episcopus maiorem in

illis locis, & personis iurisdictionem habeat. *ita censuit Sac. Cong. Concilij apud Farinas. decis. 44. p. 4. Diuers.*

7 Observant 4. quod Regulares, qui curam animarum in ecclesijs exercent, possunt cogi ab Episcopis ad assistendum Synodo diocesane, quia cum hi quoad curam subint Episcopo, debent etiam Synodo interesse, vt informantur de necessarijs circa regimen animarum iuxta Conc. Trident. sess. 24. de ref. cap. 2. & d. Azor. to. 2. instit. mor. lib. 3. cap. 47. q. 3. Laurent. de Peirin. tom. 1. Priuil. minim. in constitutione 2. Iulij II. l. 25. num. 64. quos refert, & sequitur Lezan. in sum. qq. reg. to. 1. cap. 11. num. 20.

8 Observant 5. quod in monasterio, in quo Generalis alicuius Religionis Regularium sedem ordinariam principalem habet, etiam si in eodem monasterio personæ seculares curam animarum exercent, quantum ad curam ipsam, & administrationem sacramentorum spectat, nulli visitationi, seu iurisdictioni Episcopi Diocesis, in qua monasterium situm est, subijciuntur, *vt censuit Sac. Congreg. Concilij teste Vulp. in Prax. iudic. cap. 42. nu. 6. Lezan. in sum tom. 1. cap. 11. num. 9.*

9 Observant 6. iurisdictionem tributam Episcopo in Concilio d. sess. 25. cap. 11. competere etiam Præpositis iurisdictionem quasi episcopalem habentibus, *vt censuit Sac. Congregatio. qua refertur inter decisiones nouiss. Diuers. par. 4. decis. 27.*

10 Potest autem Episcopus Regulares huiusmodi delinquentes circa curam animarum, & Sacramentorum administratione etiam censuris ecclesiasticis punire etiam extra visitationem ex constitutione Greg. XV. incip. Inscrutabili.

SV M M A R I V M.

1 Regulares ad publicas processiones non accedentes ab Episcopo puniri possunt etiam censuris, & alijs penis.

2 Item Sacerdotes seruientes Ecclesijs Equitum Hierosolymitanorum ad easdem processiones accedere debent.

3 Quae dicantur publica processiones.

4 Quando Regulares non teneantur ad dictas processiones accedere.

5 Controuersia, qua in processionibus oriri solent, ab Episcopo dirimuntur.

C A P. XVII.

An Regulares ad publicas processiones non accedentes puniri possint ab Episcopo.

I Xempti omnes tam Clerici Saeculares, quam Regulares quicumque etiam Monachi ad publicas processiones vocati accedere tenentur, ijs tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetud

viuant ex Concilio Tridentino sess. 25. de Regulo. cap. 13. alias ab Episcopo puniri possunt censuris, & alijs arbitrarijs penis, ut resoluisset Sac. Congreg. teste Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. res. 210. Comed. pp. 99. canon. q. 26. num. 16. Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 78. n. 25.

2 Item Sacerdotes seruientes in Ecclesijs Equitum Hierosolimitanorum ad huiusmodi processiones accedere debent, ut censuit Sac. Congreg. teste Vulp. in Prax. iudic. cap. 42. num. 9. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 78. num. 1. Zerol. x. p. in ver. processiones vers. ad secundum, vbi etiam dicit, quod processiones publicae dicuntur, in quibus adest Praelatus: alij vero sentiunt, publicas processiones esse, quae fiunt in festo Corporis Christi, in litanijs maioribus, vt in festo S. Marci, & in minoribus, vt in triduo antecedente Ascensionem Domini: vel quae indicuntur pro bono publico, vt imminente peste, vel alio flagello, vel in aduentu noui Episcopi, & quae fieri debent a Capitulo, & Clero sede vacante pro bono Pastore impetrando, ita Vulp. d. cap. 42. num. 9. & alij apud Barbof. loco cit. d. all. 78. num. 2. vbi etiam ad id refert decretum Sacrae Congregationis.

4 Regulares vero, quorum Conuentus per dimidium milliarem distat a Ciuitate, non tenentur accedere ad processiones, neque ad id compelli possunt, ut declarauit Sac. Congregatio apud Lenzan. in Summ. qq. Reg. 10. l. cap. 9. nu. 47. Vulp. d. cap. 42. n. 8. Barbof. d. par.

d. par 3. all. 78. num. 2. & refertur
etiam inter decis. notiss. Divers.
par. 4. decis. 4.

5 Controuersias verò quas inter
personas ecclesiasticas tam secula-
res, quam Regulares in proces-
sionibus publicis, & similibus ori-
ri solent, Episcopus appellatione
remota componere potest ex Con-
cil. Trident. sess. 25. de Regul. c. 13.

S V M M A R I V M.

1. A quo puniendus sit Regularis delinquens extra claustra.
2. Quando aliqua qualitas requiritur ad exercendam iurisdictionem, de illa primò constare debet.
3. Regularis in delicto deprehensus an possit ad carceres episcopales duci.
4. Dicitio, statim, qualiter sit intelligenda.
5. An possit Episcopus ad capturam procedere contra Regularem notoriè delinquentem, si in delicto non deprehendatur.
6. Quid si timeatur de fuga Religiosi.
7. Et quid si Regularis intra Ecclesiam, vel intra claustra notoriè, & cum scandalo deliquerit.
8. Quando alij exempti à Iurisdictione Episcopi, possint ab eodem Episcopo puniri.

C A P. XVIII.

An, & quando Regularis intra
monasterij claustra degens,
& extra ea delinquens
possit ab ordina-
rio puniri.

Regularis non subdi-
tus Episcopo, qui
intra claustra mo-
nasterij degit, & ex-
tra ea ita notoriè
deliquerit, ut po-
pulo scandalo sit, Episcopo in-
stante à suo Superiore intra tem-
pus ab Episcopo præfigendum
seuerè citi puniendus, ac de pu-
nitione Prælati regularis Epi-
scopum certionem facere debet:
alias à suo Superiore officio pri-
uandus est, & delinquens ab
Episcopo puniri potest ex Conc.
Tridentino sess. 25. de Regul. c. 14.

Si verò Superior in Regularem
delinquentem non animadu-
erit, sed illum impunitum ad
alia sui ordinis loca extra Epi-
scopi dioccesim transmiserit, te-
netur Superior instante Episco-
po intra terminum ab eodem
Episcopo præfigendum, Regu-
larem delinquentem à loco, ad
quem transmissus fuit, renocare,
& in quo deliquit, constituere:
alias penam priuationis dignita-
tum, & officiorum obtentorum,
& inhabilitatis ad illa, & alia in
posterum obtinenda, ac viterius
priuationis ætiæ, & passivæ vo-
cis eo ipso incurrit, quarum pe-
narum relaxatio pa. pa. refer-
natur

natur; quod & hoc etiam face-
re prætermiserit, potest ordina-
rius loci, ad quem Regularis
delinquens transmissus fuit, su-
per præmissis ab ipso ordinario
loci, in quo deliquit, requisitus,
vel alias de illius delicto infor-
matus tamquam sedis apostolice
delegatus in Regularem delin-
quentem animaduertere ex con-
stitutione Clementis VIII. incip.
Suscepti muneris, quam refert
Quarant. in ver. exemptio Barbof.
post 2. par. Tractatus de officio &
pot. Episc. const. 40.

2. Observant autem DD. quod
constare prius debet Episcopo
saltem summarie, quod Regularis
extra claustra notorie, &
scandalose deliquerit, quia quã-
do aliqua qualitas requiritur ad
exercendam Iurisdictionem, de
illa primo constare debet. *Ferr.*
qq. mon. par. 2. q. 110. & alij com-
muniſer. Vnde non sufficeret,
quod delictum notum sitalicui,
vel paucis personis, *ut d. Lezan.*
in Sum. qq. reg. 10. 1. cap. 16. n. 27.

3. Observant 2. quod Regularis
in tali casu in delicto deprehen-
sus ad carceres episcopales duci
potest, dummodo statim remit-
tatur ad suum Superiorem etiam
nemine instante *iuxta decretum*
Sac. Congregationis apud Sperell.
dec. 38. num. 13. verſ. ceterum, &
notat etiam Riasco. in Prax. Episc.
par. 2. cap. 3. nu. 43. Fusc. de Viſit.
lib. 2. cap. 17. nu. 11. Barbof. d. par.
3. all. 105. num. 20. contr. 2. Leza.
in Sum. 10. 1. c. 16. vbi dicit, quod
Regularis in ipso delicto com-
prehensus ad suum Superiorem

recta via deferri debet.

4. Verum illa dictio, *statim*, mo-
raliter est intelligenda: & ideo
alij putant, esse remittendum
intra 10. horas *iuxta glos. in cap.*
cum non ab homine de Iudic.
Gened. pp. qq. canon. q. 26. num. 31.
alij intra trium dierum spatium
iuxta l. final. vbi las. num. 3. C. de
Iudic. Vulpell. de Diction. in ver.
incontinenti ante num. 1. sed cõ-
muniſ Doctorum sententia est,
vt id intelligatur intra duos
dies: quo tempore poterit ordi-
narius sumere informationem,
illamque transmittere ad Supe-
riorem Regularem cum præ-
fixione termini ad puniendum,
ut d. Sperell. d. decis. 38. num. 13. &
14. Vulp. in Prax. iudic. cap. 42.
num. 23. Barbof. d. par. 3. all. 105.
num. 20. vbi etiam dicit, quod si
ordinarius ultra differret, non
evitaret excommunicationem,
tamquam detinens carceratum
Regularem in casibus non per-
missis à iure *iuxta glos. in Clem.*
vn. ver. capiunt de excessi. Pralat.

5. Addit Vulp. loco cit. *Ferr. d. q.*
110. num. 11. & seq. quod etiam si
in delicto Regularis non de-
prehendatur, potest Episcopus
ad capturam procedere,
post sumptam informationem,
eumque deinde remittere ad
Superiorem; sed alij contra-
riam sententiam rectius tenent,
tñ quia neq. per decretum Concilij,
neq. per constitutionem Clemē-
tis VIII. conceditur Episcopo,
vt possit ad capturam procede-
re, sed solum, vt debeat in-
stare Prælate pro punitione ip-
sius

fius; tum etiam quia Episcopus regulariter non potest exemptos carceri mancipare, ut in *clen. vn. 9. nonnulli de Excess. Pralat.* nisi forte timeatur de iuga Religiosi: tunc enim posset Episcopus ad capturam devenire, ut d. *Fuse. de Vist. lib. 2. cap. 8. num. 8. Rodrig. qq. canon. & regul. to. 2. q. 63. ar. 7. vers. tertio infertur.* & alij apud *Barbos. d. par. 3. all. 105. num. 64. Lozan. in Sum. to. 1. cap. 16. nu. 26.*

7. Obseruant 3. decretum Concilij d. cap. 13. habere locum etiam Regularis in propria ecclesia notoriè, & cum scandalo deliquerit, ut censuit Sac. Congregatio teste *Barbos. d. par. 3. all. 105. num. 20.* secus si intra claustra delinquat: tunc enim puni- tio pertinet ad Superiorem monasterij cap. 1. de Priuil. in 6. & censuit eadem Sac. Congregatio: ex quo inferunt DD. apud *Barbos. loco cit.* quod si Regularis ita delinquat intra claustra, ut delicti rumor extra claustrorū metas exiens generet in populo scandalum, non propterea potest ab Episcopo in casu negligentia Superioris Regularis puniri; nec potest hoc casu instare Pralato, ut talè delinquentè puniat, quia hoc delictum non est commissum extra claustra; idem esset, si delictum committatur in Ecclesia clausis ianuis Ecclesie, & solis Regularibus in ea existentibus; quia neque tunc censeretur commissum extra claustra, ut censuit Sac. Congregatio apud *Sperell. d. decis. 3. num. 15.*

8. Vitimò obseruant, quod alij exempti à Iurisdictione Episcopi delinquentes extra locum exemptum regulariter ab ordinario immediatè puniuntur, si delinquant in Diocesi ipsius ordinarij iuxta decretum Concilij Lugdu. relati in cap. 2. de Priuil. in 6. nisi fortè priuilegium concessū fuerit cum expressa derogatione dicti Concilij, ut d. *glor. & DD. ibidem:* vel adesset consuetudo immemorabilis in contrarium, ut censuit Sac. Congregatio Concilij sub die 27. Iunij 1626. teste *Rico. in Prax. for. Eccles. par. 4. ref. 107.*

S V M M A R I V M.

1. Enumerantur alij casus, in quibus Regulares puniri possunt ab Episcopo. & nu. seq. An Inquisitores procedere possint contra Apostatas à Religione, ibidem num. 4. Mulieres ad habitum tertij ordinis admittenda non sunt, nisi cum licentia Ordinarij, & à quibus predictæ mulieres abstinere debeant, ibidem n. 14. & 25.

C A P. XIX.

An in alijs casibus Regulares Iurisdictioni ordinarij subiciantur.

Lures alij casus à Doctoribus referuntur, in quibus Regulares ab Ordinarijs locorum puniri possunt nos vero

verò notabiliores hic recensendi- 4
mus. Primò igitur potest Epi-
scopus animaduertere in Regu-
lares, qui absque habitu incedunt
extra monasterium, *vt dicunt*
DD. apud Barbof. de offic. & pot.
Episc. par. 3. all. 105. num. 61.

2. Secundò ex decreto Concilij
Tridentini *sess. 21. de ref. cap. ult.*
Ordinarij locorum possunt pro-
hibere Regularibus, nè incon-
sultis ipsis ordinarijs indulgentias
de nouo concessas publicent in
eorum Ecclesijs, *vt censuit Sac.*
Congreg. teste Bonacio. de Censu.
in partic. disp. 2. quest. 3. pun. 30.
num. 9. quo casu Regulares con-
trauenientes possunt ab Episco-
po carcerari, excommunicari, &
alijs penis puniri *Zerol. in Prax.*
episc. 1. par. ver. indulgentia 8. ad
tertium Gened. pp. 99. canon. 9. 26.
num. 32. & alij apud Barbof. d. p.
3. all. 105. nu. 4. posse tamen Re-
gulares absque vlla licentia Or-
dinarij publicare indulgentias
olim sibi à Summis Pontificibus
concessas censuit eadem Sac. Cõ-
gregatio *teste Bonacio. loco cit.*

3. Tertiò, Regulares fugitiui, & 6
Apostataz ab Ordinarijs locorum,
vbi moram trahunt, in carceres
conijci possunt, siue habitum re-
gularem deserant, siue non: de-
bent tamen suis Superioribus
consignari secundum regularia
instituta puniendi *ex Constitu-*
tione 26. Urbani VIII. & ex de-
creto Sac. Congregationis Concilij,
quod refert Lezan. in Sum. qq. reg.
7. tom. 1. cap. 16. num. 17. Barbof. post
3. p. tractatus de offic. & pot. episc.
fol. 62. num. 10. ubi dicitur quod

An verò Inquisitores procede-
re possint contra Apostatas à Re-
ligione? Resp. negatiuè, nisi vel
transcant ad partes hæreticorum
cum eis communicantes, vel ha-
bitum lacerent, pedibusque con-
culcent, vel blasphemias contra
Religionem euomant, vel aliud
faciant contra determinationem
ecclesiæ, vxorem ducendo &c. vel
si per annum in excommunica-
tione persisterint negligentes ad
Religionem redire, *vt tradunt*
DD. apud Dian. par. 4. tr. 7. ref. 3.
verf. quæro igitur primo, cum seq.

5. Quartò, Regulares sine licen-
tia suorum Superiorum non pos-
sunt se subijcere obsequio alicuius
Prælati, Principis, vel vniuersi-
tatis, aut alterius cuiuscumque
personæ: alias tamquam inobe-
diètes arbitrio suorum Superio-
rum sunt puniendi *ex Concilio*
Tridentino sess. 25. de Regul. c. 4.
& locorum ordinarij possunt eo-
rundem Superiorum negligenti-
am supplere, *vt ex cap. quanto*
de offic. ordin. notat Vulp. in Prax.
for. eccles. cap. 42. num. 17.

6. Quintò, potest Episcopus in
Regularium ecclesijs vti baldachino
eo tempore, quo in eisdem
ecclesijs Pontificalia exercere
voluerit, & contradicentes cen-
suris, & penis cogere *ex decreto*
Sac. Congregationis apud Vulp. d.
cap. 42. num. 18. Lezan. in Sum. qq.
Regul. tom. 1. cap. 11. nu. 3. Barbof.
de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 80.

7. Sextò potest Episcopus coniu-
gem inualidè professum, puta si
absque consensu alterius coniu-
gis professionem emisit, è mona-
sterio

sterio extrahere, & cogere, ne de-
tineatur, *Lezan. in Sum. to. 1. d. 1.*
cap. 11. num. 22: quia in tali casu
Episcopus potius exercet pro-
prium munus, ut videlicet matri-
monij iura seruentur.

8 Septimo, tam Episcopi, quam
Inquisitores hæreticæ prauitatis
procedere possunt contra Regu-
lares audentes in publicis, vel pri-
uatis concionibus, & sermonibus,
conclusionibus, scriptis, seu collo-
quijs asserere, quod Beatissima
Virgo fuerit concepta cum pec-
cato originali *ex decreto Pauli*
Quinti & Greg. XV. apud Barbos.
de offic. & pot. Epis. par. 3. all. 105.
num. 58. & 59. vbi etiam subdit,
quod fratres ordinis Prædicato-
rum in priuatis eorum colloquijs
seu conferentijs inter se dumta-
xat, & non inter alios, seu cum
alijs de materia eiusdem Conce-
ptionis B. Mariæ differere, & tra-
ctare possunt *ex consuet. Greg. XV.*
incip. Eximij, atque singulares fru-
ctus.

9 Obseruat etiam Lezan, in
Sum. 99. reg. tom. 1. cap. 20. nu. 12.
quod asserentes negatiuam opi-
nionem, videlicet quod non fue-
rit concepta cum peccato origi-
nali, aliam opinionem impugna-
re, aut de ea aliquo modo agere,
seu tractare non debent: alias ab
ordinarijs locorum, & Inquisito-
ribus, etiamsi Regulares excepti
sint, puniantur *ex decretis ad*
Summorum Pontificum.

9 Octauo Episcopus Regulares
die Sabbathi maioris hebdoma-
dæ campanas in ecclesijs suis pul-
santes, antequam campana Ca-

thedralis, vel maioris Ecclesiæ
pulletur, punire potest pena du-
catorum 100. *vi in Constitut. 17.*
Leonis X. incip. Sacro approbante
Concilio 9. & ut debitus, quam
refert Barbos. d. alleg. 105. num. 70.
& censuit Sac. Congregatio apud
Vulp. in Prax. iudic. capit. 42. nu-
mer. 15.

10 Nono tenentur Regulares ser-
uare interdicta ab ordinarijs pro-
mulgata *ex Cõc. Trid. sess. 25. de Re-*
gul. cap. 12. Clem. 1. de Sent. excom.
vbi non seruantes ipso facto ex-
communicantur: dicit tamen
Ricci. in Prax. For. Eccles. parte 3.
ref. 250. hoc esse intelligendum
de interdictis generaliter latis, nõ
autem particularibus; quia Epi-
scopus non potest particulariter
interdicere ecclesiam exemptã.

Addit Lezan. in *Sum. to. 1. cap.*
9. num. 29. quod tenentur Regu-
lares huiusmodi interdicta ser-
uare, siue sint valida, siue non,
quando ea obseruat Cathedra-
lis, matrix, aut parochialis Eccle-
sia.

11 Decimo Regulares, qui extra
loca, vbi eorum monasteria exi-
stunt, elemosinas quærere volue-
rint, tenentur suorum superiorũ
licentiam ordinario ostendere,
ex decreto Sac. Congregationis Cõ-
cilij apud Barbos. d. part. 3. all. 105.
num. 51. & all. 109. numer. 10. ad-
ditque Sperell. *dec. 38. numer. 29.*
quod potest Episcopus prohibe-
re, ne prædicti Regulares ele-
mosinas quærant absque eius li-
centia, & contrauenientes possunt
ab eodem Episcopo carcerari.

12 Vndecimo administrantes bona

ad Monasteria monialium etiam Regularibus subiectarum pertinentia, sine secularibus sint, sine Regularibus, Episcopo loci adhibitis etiam superioribus Regularibus singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas reddere tenentur, ad idque iuris remedijs, ac censuris ecclesiasticis cogi, & compelli possunt: licetque Episcopo ex rationabili causa Superiores regulares monere, ut tales administratores amoveant, ijsque Superioribus id facere detrectantibus, aut negantibus, potest Episcopus predictos administratores amovere quoties, & quando opus esse iudicauerit *ex Constitutione Greg. XV. incip. Insuperabili, quam refert Vulp. in Prax. iudic. c. 42. n. 28.*

13 Duodecimo Episcopus punire potest Superiores, & Praelatos regulares, qui Religiosos alterius ordinis etiam laxioris ob iurgia, contentiones, leuitatem, vel malefacta fugientes recipere, vel retinere presumunt *ex Constitut. Pij V. incip. Quacunque, quam refert Barbosa, post 3. part. tractatus de officio & potestate Episcopi, constit. 20.*

14 Decimotertio, Mulieres, ad habitum tertij Ordinis admittæ abstinere debent a velo supra caput, a pectorali, & a patientia, alias si hæc tria, vel horum aliquid deferre deprehensæ fuerint, ad illa dimittenda etiam per censuras Ecclesiasticas ab ordinarijs locorum possunt compelli *ex decreto Sac. Congregationis Episcopi & Regul. apud Laur. var. e-*

Lucubr. tit. 2. cap. 11. numer. 103. id autem mulieribus Tertiarijs ideo prohibitum fuit, ne videantur esse Moniales, ut d. Lezan. in Sum. tom. 2. c. 14. n. 40. vbi etiam notat, posse Tertiarias Ordinis Carmelitarum deferre patientiam non quidem eo modo, quo Fratres, ac Moniales Ordinis, sed breuiiores, & strictiores: quia predicta patientia est habitus proprius dicti Ordinis.

15 Notandum est etiam, quod ad dictum habitum non sunt admittendæ, & recipiendæ, nisi mulieres probatæ vitæ, ac bonis moribus præditæ, atque in ætate saltem 40. annorum constitutæ, quæ de proprio habeant vnde sufficienter viuere possint: præterea requiritur licentia Ordinarii, quæ non aliter concedere debet, nisi de predictis præuio examines diligenti sibi constiterit *ex dicto decreto Sacre Congregat. vbi etiam prohibetur, ne præditæ mulieres cum alijs viris, quam cum consanguineis, vel affinibus in primo tantum gradu sibi coniunctis cohabitent.*

16 Decimoquarto, possunt ordinarij in casibus, in quibus habent facultatem visitandi Monasteria Regularium, excommunicare eosdem Regulares visitationem impediens etiam non adhibitis monitionibus in ipso actu manifesta violentiæ sibi illatæ, *ut d. Ricc. in Prax. for. Eccles. part. 4. ref. 577. vbi etiam addit, posse eorundem ordinarij iussu portas frangi, si Regulares illas claudant ad effugiendam huiusmodi visitatio-*

tationem.

17 Decimoquintò, In Monasterijs Monachorum, vbi commodè fieri potest, lectio Sacre Scripture habenda est: qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum in hoc vti sedis Apostolicæ delegati eos ad id opportunis remedijs compellere debent *ex Conc. Trident. sess. 5. de ref. capit. 1.* huiusmodi autem opportuna remedia esse excommunicationem censet Lezan. *in Summ. qq. reg. tom. 1. cap. 11. num. 11.*

Observat etiam Rodriq. & Peirvin. apud. eundem Lezan. vbi supra tom. 1. cap. 9. nu. 48. quod Concilij decreto satis fit, si habeatur lectio Theologiæ Scholasticæ, vel moralis.

18 Decimosextò, si ab Episcopo ante inceptam ordinationem inhibitum fuerit sub pœna excommunicationis, nè quis ad ordinationem accedat non examinatus nec approbatus, vel sine litteris dimissorijs, hæc excommunicatio afficeret etiam Regulares, quia in illo actu subduntur Episcopo *Nau. in Man. cap. 25. n. 72. Lezan. in Sum. qq. reg. cap. 14. num. 22. & alij, quos refert, & sequitur Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 10. nu. 23.*

S V M M A R I V M

- 1 Quando Episcopus possit procedere per censuras ecclesiasticas contra Regulares.
- 2 An Episcopus possit excommunicatos declarare Regulares, qui in aliquam censuram inciderint.

3 Quid si Regulares Sacramenta Eucharistia, & extreme Unctionis ministraverint, sine licentia Parochi.

C A P. VI.

An Episcopus in ijs casibus, in quibus Iurisdictionem habet in Regulares, possit contra eos per censuras ecclesiasticas procedere.

Egant DD. quos refert & sequitur Quarant. in ver. Precedentia. vers. an in casu. Vnde Vulp. in Prax. Iudic. cap. 42. n. 26. censet. Episcopum posse quidem censuris cogere Regulares in casibus, in quibus in iure communi, vel in Concilio specificè datur hæc potestas, sed non in alijs: cuius sententiam probabilem dicit Lezan. in Sum. 10. 1. c. 11. num. 14.

Sed contrarium Sac. Congreg. declaravit die 7. Februarij 1633. videlicet, Episcopum posse etiam sub censuris ecclesiasticis compellere Regulares in ijs casibus, in quibus in eos illi tribuitur Iurisdictione iure communi, Sac. Concilio, ac cõstitutionibus Apostolicis, vt refert Lezan. in Sum. 10. 3. ver. Exemptio Regularium n. 13. & ita etiã tenent DD. apud Barbos. de offic. & pot. Episcop. par. 3. alleg. 105. n. 13.

Verù hoc non procedit quoad Regulares habentes privilegium, quod

quod ab Episcopo excommunicari, suspendi, vel interdicti non possint, Henrici lib. 7. de Indulgen. cap. 23. §. 7. Sanch. lib. 7. de Matrim. disp. 33. num. 23. & lib. 6. in Decalog. cap. 1. num. 14. & alij apud Lezan. in Sum. tom. 1. cap. 11. num. 22. & tom. 3. verb. Exemptio Regularium n. 11. & 13. ubi etiam dicit, quod huiusmodi privilegio gaudent Carmelitarum, Prædicatores, Minores, Iesuitæ, & alij cū ipsis communionem privilegiorum habeant, de quo vide etiam Sorb. in ver. excommunicatio Di. part. 3. trac. 2. ref. 103. idque probatur ex Concilio generali Lugdu. relat. in cap. 1. §. in eos de Privilegiis in 6. ubi Ordinarijs inhibetur, ne contra Regulares habentes huiusmodi privilegium per censuras procedant; possunt tamen Religiosos in tali casu plectere, alijs canonicis pœnis, puta depositione, collocatione in arctius Monasterium, priuatione officiorum, vocis actiue, & passivæ, vel simili iuxta glos. in d. cap. 1. §. in eos ver. quantum.

2 Sed maius est dubium, an Episcopus in alijs casibus, in quibus nullam habet iurisdictionem in Regulares, possit eos declarare excommunicatos, si in aliquam censuram inciderint? Resp. negativè cum Nau. cons. 2. nu. 2. de sent. excom. etiam si huiusmodi excommunicatio esset publica, & notoria: quia talis declaratio est actus iurisdictionis, cum debeat fieri causa cognita iudicialiter, ac citata parte; & ideo in tali casu Regulares non ab Episcopo,

à quo sunt exempti, sed à suo Iudice competenti debent declarari, & hanc sententiã sequitur Vulp. in Prax. Iudic. cap. 42. n. 25. Lezan. in Sum. qq. reg. to. 1. cap. 11. nu. 15. & tom. 3. ver. exemptio Regularium n. 9. Dian. part. 3. tract. 2. ref. 35. & alij contra Io. Andr. in cap. 1. num. 1. de Privilegiis in 6. Fusc. de Visi. lib. 2. cap. 8. nu. 8. Barbof. d. part. 3. all. 105. num. 73. Gambar. de Offic. & pot. legat. lib. 8. tit. de Potest. legat. in Regular. num. 1. & seq. Gened. qq. Canon. q. 26. num. 30. Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 1. ref. 557. & par. 2. ref. 210. & in Collect. decis. 591. par. 3. & alios.

Poterit tamen Ordinarius Regularem excommunicatum vitandum, vel quia est publicus percussor Clerici, vel quia à suo Prælato est iam declaratus excommunicatus, denunciare suis subditis, ut eum vitare teneantur; hoc enim non est exercere iurisdictionem in illum, sed monere suos subditos de obligatione, quam habet, vitandi sic excommunicatum, ut d. Lezan. in ver. Exemptio Regularium n. 9.

3 Limita supradictam conclusionem in Regularibus Sacramenta Eucharistiæ, & extremæ Unctionis ministrantibus, vel in certis casibus excommunicatos absolventibus, ut in Clem. 1. de Privilegiis. Cui non est derogatum per privilegia posteriora summorum Pontificum, nisi in ipsis de ea expressa mentio fiat, quia est Decretum Concilii generalis Viennensis cap. ex parte, ubi DD. communiter de Capell. Monach.

